

EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

البراهين العقلية على وحدانية
الرب ووجوه كماله

**Dovezi raționale despre unicitatea
și desăvârșirea lui Allah**

‘Abd al-Raḥmān al-Sa‘dī

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

‘Abd al-Raḥmān al-Sa‘dī

Dovezi raționale despre unicitatea și desăvârșirea lui Allah

البراهين العقلية على وحدانية الرب
ووجوه كماله

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: البراهين العقلية على وحدانية الرب ووجوه كماله

Ediția I

Ediția arabă tipărită menționează: «Drepturile de tipărire sunt rezervate autorului».

Ediția-sursă: Ediția arabă tipărită: al-Dār al-Athariyya / Maktabat al-Ghurabā' al-Athariyya, ediția I, 1432 H / 2011. Prefață: 'Abd Allāh ibn 'Abd al-'Azīz ibn 'Aqīl. Stabilirea textului: Bāsīl ibn Sa'ūd al-Rushūd. Text editabil distribuit de IslamHouse, fișa 2830476; pagina sa de titlu indică Dār Ibn al-Jawzī.

Institutul Tawhid · <https://www.tawhid.ro>

Cuprins

Aceasta este o prelegere însemnată	1
[Pentru apariția lucrurilor există trei posibilități raționale]	2
[Dintre dovezi: cugetarea la crearea omului și a lumilor]	4
[Dintre dovezi: îndurarea cuprinzătoare a lui Allah]	6
[Dintre dovezi: cercetarea stărilor celor aflați în strâmtorare] . . .	7
[Dintre dovezi: răspunsul lui Allah la rugă]	11
[Dintre dovezi: semnele profeților]	12
[Dintre dovezi: Scripturile cerești și Sunna profetică și rânduielile cuprinse în ele]	12
[Dintre dovezi: firea sănătoasă este împinsă în chip necesar să Îl recunoască pe Allah]	14
[Dintre dovezi: răsplata grabnică a celor care fac bine și pedeapsa grabnică a celor nedrepti]	15
1 Capitol care continuă cele de mai înainte	18
[Căile cunoașterii lui Allah sunt largi, fără a fi limitate]	18
[Exemple și istorisiri despre dovedirea existenței lui Allah] . . .	18
2 Capitol [Dovezi ale existenței și unicității lui Allah]	27
[Dintre dovezi: existența Domnului este mai vădită decât orice]	27
[Dintre dovezi: zilele în care Allah Și-a arătat puterea și faptele Sale]	29
[Dintre dovezi: desăvârșirile profeților și semnele lor]	30
[Dintre dovezi: acordul trimișilor asupra unicității lui Allah] . .	31
[Dintre dovezi: mărturia lui Allah, a îngerilor, a oamenilor cunoașterii și a celor călăuziți]	32
[Dintre dovezi: deznodămintele bune ale credincioșilor și cele rele ale necredincioșilor]	36
[Dintre dovezi: vestirea de către Allah și Trimisul Său — pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui! — a unor lucruri nevăzute]	37
[Dintre dovezi: provocarea adresată de Allah tuturor oamenilor și djinnilor de a aduce ceva asemenea Coranului]	38

	[Dintre dovezi: urmările de seamă ale trimiterii lui Muḥammad — pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!]	38
	[Dintre dovezi: temeinicia Legii, adevărul veștilor sale și acordul rânduielilor ei]	40
3	Capitol [Desăvârșirea lui Allah și adevărul celor aduse de trimiși]	45
	[Dintre dovezi: adevărul trimișilor și îndatorirea de a-i cinsti și de a da întâietate cuvintelor lor]	45
	[Cuvinte ale șeicului Islamului Ibn Taymiyya despre semnele profeților]	46
4	Capitol [Cunoașterea folositoare și adevărul trimișilor]	51
	[Dintre dovezi: ceea ce au adus trimișii este adevărul folositor, iar ceea ce îl contrazice este neadevăr]	51
	[Dintre dovezi: firea din inimile robilor, mai ales ale profeților]	53
	[Dintre dovezi: acordul musulmanilor și al celor care cunosc starea Profetului — pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!]	55
	[Încheiere]	57
	Indice	59

Prefață de șeicul ‘Abd Allāh ibn ‘Abd al-‘Azīz ibn ‘Aqīl

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Lauda Îi aparține lui Allah, Domnul tuturor lumilor, Cel Milostiv, Îndurător, Stăpânul Zilei Judecății.

El a făcut ca inimile să fie înclinate din fire spre recunoașterea unicității Sale, le-a chemat să Îl preamărească, a așezat dovezile și a lămurit, între dovezile raționale pe care le-a pogorât, ceea ce îl obligă pe cel care le aude să se plece înaintea lor, să le adeverească și să creadă în ele, de voie ori fără voie. Nu le tăgăduiește decât un încăpățânat care iese de sub cerințele rațiunii omenești.

Allah să Îl binecuvânteze, să îi dăruiască pace și să reverse binecuvântare asupra Trimisului Său Muḥammad, care a statornicit temeiurile credinței sănătoase și le-a așezat pe religia lui Ibrāhīm.

Acestea fiind spuse:

Prelegerea aflată înaintea mea este o expunere luminoasă a șeicului nostru, marele învățat ‘Abd al-Raḥmān ibn Nāṣir al-Sa’dī, Allah să aibă milă de el. A vorbit în ea despre dovezile raționale care arată existența lui Allah — mărită fie măreția Sa! — și aspectele desăvârșirii Sale în cuvinte și fapte. Dovezile nu încap într-o carte și nu pot fi numărate nici măcar felurile lor, cu atât mai puțin fiecare dovadă în parte. Ele sunt esența chemării tuturor trimișilor și a celor cuprinse în cărțile lor.

Unii oameni nu cred în trimiterea profeților și nici în pogorârea Scripturilor și nu se lasă convinși decât de ceea ce le dictează propriile minți. De aceea Allah a pogorât dovezi raționale cărora orice om cu minte și nepărtinitor li se supune. Deși temeiurile lor se află în Carte și în Sunna, ele sunt, în sine, dovezi raționale, cu demonstrație limpede și argumente hotărâtoare.

Șeicul nostru, Allah să aibă milă de el, a tratat pe larg acest domeniu. Pana sa bogată a curs cu stil lin și exprimare vie,

aducând dovezi și exemple, oferind sfaturi și lămuriri care deschid inimile celor înzestrați cu minte.

Această prelegere era o epistolă manuscrisă, păstrată la fiii șeicului. O copie mi-a fost trimisă de nepotul de fiică al autorului, domnul Musā'id ibn 'Abd Allāh al-Sa'dī — Allah să îi dăruiască izbândă!

Nu era însă lipsită de greșeli și omisiuni în unele locuri, mai ales la capetele rândurilor. I-am arătat-o vrednicului șeic Bāsil ibn Sa'ūd al-Rushūd, care a transcris-o, i-a împărțit frazele și a completat ceea ce lipsea. Apoi mi-a citit-o și am împlinit lipsurile și omisiunile, adăugând comentarii în unele locuri, până când a fost pregătită din punct de vedere editorial. Lauda îi aparține lui Allah pentru aceasta!

Îi mulțumesc domnului Musā'id pentru scoaterea la lumină a acestei prelegeri și șeicului Bāsil al-Rushūd pentru munca depusă la stabilirea textului.

Îl rog pe Allah Preaînaltul să îl răsplătească pe șeicul nostru 'Abd al-Raḥmān ibn Nāṣir al-Sa'dī pentru folosul adus în timpul vieții și după moarte, să facă această prelegere parte din cunoașterea folositoare a cărei răsplată îi curge după moarte și să ne ierte pe noi, pe părinții noștri, pe șeicii noștri și pe musulmani.

Lauda îi aparține lui Allah, Domnul tuturor lumilor!

Scris de cel sărac înaintea lui Allah, 'Abd Allāh ibn 'Abd al-'Azīz ibn 'Aqīl, fost președinte al Comisiei permanente din cadrul Consiliului Suprem al Magistraturii.

Lăudându-L pe Allah și cerând binecuvântare și pace pentru robul și Trimisul Său, Profetul nostru Muḥammad, pentru familia și toți însoțitorii săi.

Introducerea îngrijitorului ediției

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Lauda Îi aparține lui Allah, Domnul tuturor lumilor, Cel Milostiv, Îndurător, Stăpânul Zilei Judecății! O, Allah, binecuvântează-l pe Muḥammad, familia și însoțitorii săi! Acestea fiind spuse:

Aceasta este o prelegere despre dovezile raționale privind unicitatea Domnului și aspectele desăvârșirii Sale, de șeicul ‘Abd al-Raḥmān ibn Nāṣir al-Sa‘dī, Allah Preaînaltul să aibă milă de el.

A scris-o cu șase ani înainte de moarte. Din tonul autorului și din împrejurările vremii se pare că a alcătuit-o într-un val de răspândire a ideilor ateiste și de umflare a ideilor materialiste, în grupuri și personalități care adoptau ateismul. Este posibil să o fi prezentat și unor oameni asupra cărora se îngrămădiseră îndoielile ori pentru care se temea de aceasta.

A urmărit să lămurească dovezile raționale ale existenței Domnului, dintr-o parte, ale unicității Sale, din alta, și ale desăvârșirii Sale, dintr-o a treia.

A folosit multe dovezi raționale enunțate în Coran și în Sunna ori indicate în ele, cu aceleași cuvinte sau cu unele apropiate. A folosit și dovezi particulare de care mintea sănătoasă se folosește, chiar dacă nu sunt enunțate în Coran și în Sunna.

Prelegerea se distinge prin cursivitatea cuvintelor, limpezimea, profunzimea și dezvoltarea înțelesului, grija pentru exemple și diversificarea lor. Deși autorul a repetat unele cuvinte ori înțelesuri, nu a făcut-o într-un mod apăsător.

Se distinge și prin amploarea și întinderea frazei. Uneori între subiect și predicat ori între condiție și răspunsul ei, și altele asemenea, se află o distanță mare, însă fără să creeze neclaritate, cu voia lui Allah. Aceasta este o privire de ansamblu asupra prelegerii.

Pentru stabilirea textului m-am sprijinit pe o copie fotografică aflată la șeicul ‘Abd Allāh ibn ‘Abd al-‘Azīz ibn ‘Aqīl. Ea corespunde originalului aflat la nobilul și generosul domn Musā‘id ibn ‘Abd Allāh al-Sa‘dī, nepotul de fiică al șeicului, după cum mi-a arătat fratele Musā‘id într-o scrisoare.

Fratele Musā‘id îi oferise copia fotografică șeicului ‘Abd Allāh ibn ‘Aqīl când acesta îl vizitase acasă, în Dammām. Îi ceruse să o cerceteze și să își spună părerea, împreună cu o altă epistolă intitulată *«Mari principii dintre regulile religiei Islamului»*, pentru revizuire și completarea lipsurilor. Șeicul mi le-a încredințat mie.

Această copie este scrisă de mâna lui ‘Abd Allāh al-Salmān, în timpul vieții autorului, la data de 20 Jumādā al-Ākhira 1370. La sfârșitul ei se află încuviințarea lui al-Sa‘dī, scrisă de mâna sa: *«Acestea au fost rostite de cel sărac înaintea lui Allah, ‘Abd al-Raḥmān ibn Nāṣir ibn Sa‘dī. Allah să îl ierte pe el, pe părinții săi și pe toți musulmanii!»*

Prelegerea nu avea un titlu vădit. La început, după basmala și laudă, era scris doar: *«Aceasta este o prelegere însemnată, care cuprinde o îndrumare limpede către dovezile raționale privind unicitatea Domnului și aspectele desăvârșirii Sale»*. De aici am preluat titlul amintit. Deși nu este un titlu explicit și nu urmează întru totul forma titlurilor, este una dintre denumirile cele mai potrivite pentru această prelegere.

Pe prima pagină apare numărul paginii sub forma «— 1 —», iar alături este scris *«netipărit»*. Aceste cuvinte sunt de mâna șeicului Ibn ‘Uthaymīn, Allah să aibă milă de el, fiindcă manuscrisul îi fusese împrumutat înainte să ajungă la fratele Musā‘id.

Alături este scris *«26 de pagini»*. Prelegerea începe apoi direct cu basmala; lângă ea au fost adăugate lauda lui Allah și cererea de binecuvântare și pace asupra Profetului, cu alt scris, poate al lui al-Sa‘dī.

Prelegerea cuprinde 26 de pagini, cu aproximativ 25 de rânduri pe pagină și aproximativ 11 cuvinte pe rând. Scrisul este limpede, cu excepția unor cuvinte și a unor lipsuri de pe marginea dreaptă a unor pagini, precum pagina 11, ori de pe cea stângă, precum pagina 12.

Munca mea asupra prelegerii a constat în următoarele:

1. Transcrierea prelegerii în format electronic, la care au luat parte și câțiva colegi.

2. Grija pentru punctuație și vocalizarea cuvintelor. Acolo unde un cuvânt era vocalizat în original și acest lucru avea un folos, l-am semnalat în notă.

3. Grija pentru împărțirea frazelor și a paragrafelor, folosind împărțirea manuscrisului original, fie prin trecerea la rând nou, fie printr-o linie ori un semn asemănător.

4. Scrierea unor cuvinte potrivit ortografiei statornicite, fără a semnala aceasta: de pildă, «الإعتراف» a devenit «الاعتراف», «للإبدان» a devenit «للأبدان», «وبقائها», când era la nominativ, a devenit «وبقاؤها», iar «حاضر» a devenit «حاضر». Tot astfel, am redat tă' marbūṭa cu cele două puncte: «ثلاثه» a devenit «ثلاثته». Asemenea cazuri sunt foarte numeroase.

5. Corectarea unor greșeli vădite. Pe cele care nu influențau înțelesul nu le-am semnalat, precum repetarea cuvântului «قد» în original, aflat la sfârșitul unui rând și la începutul celui următor. Pe cele care influențau înțelesul le-am menționat, cum s-a întâmplat în cazul omiterii unor cuvinte din versete.

6. Când două cuvinte se asemănau în scris, am ales forma cerută de context. Dacă era limpede, nu am semnalat-o în notă; dacă însă contextul le îngăduia pe amândouă, am ales una și am menționat-o pe cealaltă în notă. Așa sunt cuvintele de la începutul prelegerii: «وجود كماله» și «وجود كماله» — «și existența desăvârșirii Sale» ori «și aspectele desăvârșirii Sale».

7. Cuvintele șterse, corectate ori adăugate între rânduri nu le-am semnalat decât când exista un folos, precum cuprinderea unui înțeles nou. Așa este ștergerea cuvântului «المسألة» — «chestiunea» — și înlocuirea lui cu «المحاضرة» — «prelegerea».

8. Am apreciat cuvintele lipsă, omise de pe margini sau șterse și le-am așezat între paranteze drepte, cerând ajutorul lui Allah Preaînaltul pentru a le înțelege din context, din felul autorului de a se exprima și din formulările sale din această prelegere sau din alte cărți ale lui.

9. Numerotarea versetelor și scrierea lor în grafia ʿuthmānică, precum și indicarea izvoarelor hadithurilor.

10. Am adăugat unele titluri, asemenea capitolelor, între grupurile de paragrafe și le-am pus între paranteze drepte. Am șovăit asupra acestui lucru, apoi m-am hotărât să îl fac pentru a ușura înțelegerea și găsirea informației în cuprins.

Am citit prelegerea înaintea vrednicului nostru șeic, juristul înaintat în vârstă și transmițător cu lanțuri de transmitere, elevul autorului, șeicul ʿAbd Allāh ibn ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAqīl, Allah să îl păzească. M-am folosit de cercetarea și comentariile sale și am consemnat cele mai însemnate observații.

După lauda către Allah, îi mulțumesc vrednicului nostru șeic ʿAbd Allāh ibn ʿAqīl, care mi-a încredințat prelegerea șeicului său ʿAbd al-Raḥmān al-Saʿdī, Allah să aibă milă de el, și m-a chemat să apreciez cuvintele care lipsesc. I-am cerut voie să pregătesc integral ediția critică; mi-a îngăduit și i-am citit-o.

Îi mulțumesc nobilului frate, nepotul de fiică al șeicului, Musāʿid ibn ʿAbd Allāh al-Saʿdī, pentru strădania de a păstra moștenirea bunicului său și grija de a scoate această prelegere la lumină într-o formă cât mai deplină.

Le mulțumesc tinerilor frați care au luat parte alături de mine la transcrierea prelegerii în calculator.

Îl rog pe Allah să o facă folositoare și să ne ierte pe noi, pe părinții noștri, pe șeicii noștri și pe musulmani. De la Allah vine izbânda.

Bāsil ibn Saʿūd al-Rushūd Riyadh, Rajab 1428

Aceasta este o prelegere însemnată

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Lauda Îi aparține lui Allah! Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui Muḥammad!

care cuprinde o îndrumare limpede către dovezile raționale privind unicitatea Domnului și aspectele desăvârșirii Sale.

Să știi că această chestiune este, fără nicio excepție, cea mai mare, cea mai însemnată, cea mai obligatorie, cea mai folositoare și cea mai limpede dintre toate. Asupra ei au fost în acord toate Scripturile pogorâte de Allah trimișilor Săi și toți trimișii. Ea este cel mai însemnat lucru la care trimișii și-au chemat neamurile. Fiecare trimis îi spune neamului său:

﴿اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ﴾

Adorați-L pe Allah! Nu aveți alt dumnezeu în afara Lui.

Coran · al-A'rāf, 7:59

Ei le pomenesc neamurilor lor numele și însușirile Domnului, binefacerile, darurile și blânda Sa purtare de grijă, prin care oamenii Îl cunosc pe Domnul lor, I se supun și Îl adoră.

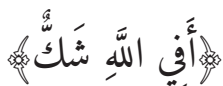
Mărețul Coran, de la început până la sfârșit, lămurește această chestiune, îi pomeneste dovezile felurite și îi arată semnele în moduri variate. Tot astfel face și Sunna.

În această prelegere nu urmărim să pomenim dovezile transmise prin revelație. Cartea și Sunna cuprind atât de multe dovezi și argumente despre aceasta, încât nu pot fi numărate și nici măcar o parte din ele nu poate fi cuprinsă pe deplin. Sunt limpezi și vădite, cunoscute atât de cei învățați, cât și de oamenii de rând. O parte din ele este de ajuns și împlinește scopul.

Dorim însă ca în această prelegere să arătăm pe scurt dovezile sale raționale, pe care toți oamenii înzestrați cu minte le cunosc și cărora li se supun. Nu le tăgăduiește decât un încăpățânat trufaș, care se împotrivește rațiunii și religiei.

Această chestiune este prea limpede și prea vădită ca să aibă nevoie de argumentare și de pomenirea dovezilor sale. Totuși, cu cât credinciosul îi cunoaște mai bine dovezile, cu atât i se întărește credința și îi sporește certitudinea și Îl laudă pe Allah pentru această binefacere, cea mai mare și mai de seamă dintre binefaceri.

De aceea trimișii le-au spus neamurilor lor:

Oare există îndoială cu privire la Allah?

Coran · Ibrăhîm, 14:10

Le-au pus o întrebare care cere recunoașterea unui adevăr statornicit¹, căci recunoașterea stăpânirii și unicității Sale este înrădăcinată în inimile tuturor celor înzestrați cu minte.

Spunem așadar, iar de la Allah vine izbânda:

[Pentru apariția lucrurilor există trei posibilități raționale]

Să știi, Allah să aibă milă de tine, că, dacă privești lumea de sus și de jos, mulțimea felurită a fapturilor așezate în ea și evenimentele care se înnoiesc în fiecare clipă și cugeți corect asupra ei, vei cunoaște că rațiunea poate împărți posibilitățile în trei:

1. Aceste fapte și evenimente ar exista de la sine, fără cineva care să le dea ființă și fără Creator. Aceasta este cu neputință și imposibilă: rațiunea îi cunoaște neapărat falsitatea și știe cu certitudine că omul care crede așa ceva este mai aproape de

1 Este o întrebare care cere recunoașterea adevărului în privința rezultatului și o întrebare de dezaprobare ca formă. Șeicul 'Abd Allāh ibn 'Aqīl a atras atenția asupra acestui lucru. Îl arată și cuvintele de mai departe ale autorului, Allah să aibă milă de el, despre caracterul ei de întrebare de dezaprobare, la pagina 45 a ediției arabe.

nebuie decât de judecată. Oricine are minte știe că nu poate exista un lucru fără cineva care să îl aducă la existență și să îi dea ființă.

2. Aceste făpturi s-ar fi adus singure la existență și s-ar fi creat pe ele însele. Și aceasta este cu neputință și imposibilă: rațiunea îi cunoaște neapărat falsitatea și imposibilitatea. Oricine are chiar și puțină judecată știe sigur că un lucru nu își dă ființă singur, așa cum nici nu apare fără cineva care să îi dea ființă. Când aceste două posibilități sunt infirmate de rațiune și de fire, rămâne în mod necesar:

3. Aceste făpturi și evenimente au un Creator care le-a creat și pe Cineva care le-a dat ființă. Acesta este Allah, Domnul Cel Măreț, Creatorul tuturor lucrurilor, Cel care dispune de toate și chibzuiește toate treburile.

De aceea Allah a atras atenția asupra acestei împărțiri raționale, limpede pentru orice om cu minte, spunând:

﴿أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ أَمْ خُلِقُوا
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بَلْ لَا يُوقِنُونَ﴾

Oare au fost creați din nimic sau ei sunt creatorii? Ori au creat cerurile și pământul? Dimpotrivă, ei nu au certitudine.²

Coran · al-Ṭūr, 52:35–36

Ceea ce este creat cere negreșit un Creator; efectul cere o cauză care îl produce; ceea ce a început să existe cere pe Cineva care să îi fi dat ființă; ceea ce a fost adus la existență cere pe Cineva care să îl fi adus; lucrul făcut cere un făuritor, iar fapta cere un făptuitor.

Acestea sunt adevăruri raționale evidente, cunoscute de toți cei înzestrați cu minte, și sunt dintre cele mai mari adevăruri ale

2 Șeicul ‘Abd Allāh ibn ‘Aqīl a spus: «Arabii cunosc aceasta». Apoi a făcut trimitere la hadithul lui Jubayr ibn Muṭ‘im, Allah să fie mulțumit de el, care a spus: «L-am auzit pe Profet recitând sura al-Ṭūr la rugăciunea de după apus. Când a ajuns la versetul:

rațiunii. Cine se îndoiește de ele ori de ceea ce dovedesc și-a arătat tulburarea judecății și rătăcirea.

[Dintre dovezi: cugetarea la crearea omului și a lumilor]

Cugetă, Allah să aibă milă de tine, la tine însuși și privește începutul creării tale: dintr-o picătură, apoi un cheag, apoi o bucată de carne, până când ai devenit un om cu făptura deplină, cu organele văzute și lăuntrice întregite. Oare această cercetare nu te obligă și nu te împinge să Îl recunoști pe Domnul, Cel cu putere asupra tuturor lucrurilor, a cărui cunoaștere cuprinde totul, Cel Înțelept în tot ceea ce a creat și a făcut?

Dacă toate făpturile s-ar aduna în jurul acestei picături, pe care Allah a făcut-o începutul creării tale, ca să o treacă prin acele etape felurite, să o păzească în acel adăpost trainic, să îi dea organe exterioare și puteri lăuntrice, auz, vedere și minte, să o facă să crească în acest chip uimitor, să o alcătuiască într-o structură atât de bine rânduită și să îi așeze organele atât de temeinic, fiecare în locul său potrivit — dacă s-ar aduna pentru aceasta, ar avea în cunoștințele, puterea și capacitatea lor mijlocul de a ajunge la ea?

Această cercetare dreaptă te duce la recunoașterea puterii, măreției și unicității lui Allah, la supunerea față de El, la adevărarea cărților și trimișilor Săi, la cunoașterea Lui și la credința în Ziua de Apoi.

Cugetă la păzirea cerurilor și a pământului de către Allah, împreună cu lumile din ele, pe care numai El le cunoaște; la

ج
﴿أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصِطْرُونَ﴾

Oare au fost creați din nimic sau ei sunt creatorii? Ori au creat cerurile și pământul? Dimpotrivă, ei nu au certitudine. Ori la ei sunt vistieriile Domnului tău sau ei sunt cei care stăpânesc?

Coran · al-Ṭūr, 52:35–37

, inima mea a fost gata să zboare». Relatat de al-Bukhārī, nr. 4854.

menținerea lor și la sprijinirea lor cu tot ceea ce le trebuie pentru a dăinui, prin mijloace felurite și rânduieli uimitoare. Nu îți arată aceasta desăvârșirea Domnului, stăpânirea și unicitatea Sa, nemărginirea cunoașterii și cuprinderea înțelepciunii Sale? Allah a atras atenția asupra acestei dovezi raționale limpezi prin cuvintele:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ﴾

Printre semnele Sale este că cerul și pământul stau prin porunca Sa.
Coran · al-Rûm, 30:25

﴿إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا﴾

Allah ține cerurile și pământul să nu se clatine; dacă s-ar clătina, nimeni după El nu le-ar putea ține. El este Blând, Iertător.
Coran · Fâtîr, 35:41

Cugetă, fratele meu, la această sferă cerească în rotire și la alternarea nopții și zilei care decurge din ea, la schimbarea vremurilor cu anotimpurile și deplina lor rânduială pentru binele robilor și foloasele lor, care nu pot fi numărate. S-a petrecut aceasta din întâmplare, fără cineva care să îi dea ființă și fără făptuitor? Sau Cel care a creat toate acestea și le-a chibzuit cu această măiestrie este Cel care a făcut frumos tot ce a creat? Allah a arătat această dovadă rațională spunând:

﴿صَنَعَ اللَّهُ الَّذِي اتَّقَنَ كُلَّ شَيْءٍ﴾

Lucrarea lui Allah, care a făcut temeinic orice lucru.
Coran · al-Naml, 27:88

Privește, Allah să te călăuzească, cum El a dat fiecărui lucru alcătuirea potrivită lui, apoi a călăuzit fiecare făptură către binele,

folosul și cele indispensabile dăinuirii ei. Chiar și animalelor necuvântătoare, mici și mari, le-a insuflat și le-a arătat orice lucru care le folosește și le păstrează viața, le-a înlesnit hrana și cele necesare traiului și le-a călăuzit să le dobândească.

Cine cercetează această călăuzire generală și răspândirea ei în toate făpturile, precum și această insuflare uimitoare prin care își găsesc binele, cunoaște marea purtare de grijă a Stăpânului. Cunoaște că El este Domnul oricui are un Domn, Creatorul oricărei făpturi și Dătătorul hranei tuturor celor hrăniți. El le-a învățat pe făpturi și le-a dat înțelegerea prin care își dobândesc binele și îndepărtează vătămările. Aceasta este o mare și limpede dovadă rațională a unicității și desăvârșirii lui Allah. Allah a atras atenția asupra ei prin cuvintele:

﴿قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى﴾

El a spus: «Domnul nostru este Cel care a dat fiecărui lucru alcătuirea sa, apoi l-a călăuzit».

Coran · Tā Hā, 20:50

Se află oare în însăși natura feluritelor animale această călăuzire și insuflare către dobândirea folosului și îndepărtarea vătămărilor, către grija pentru pui și creșterea lor până când se mișcă și se descurcă singuri?

Oare această duioșie și îndurare așezate în animale față de pui lor nu sunt una dintre cele mai mari dovezi ale nemărginirii îndurării lui Allah și ale cuprinderii cunoașterii și înțelepciunii Sale?

[Dintre dovezi: îndurarea cuprinzătoare a lui Allah]

Privește apoi, Allah să aibă milă de tine, întinderea îndurării lui Allah, care a umplut toate ținuturile lumii și a cuprins fiecare făptură, în toate stările și clipele ei.

Prin îndurarea Sa a adus făpturile la existență, prin ea le-a păstrat și le-a ocrotit și prin ea le-a sprijinit cu tot ceea ce le trebuie. A revărsat asupra lor binefaceri văzute și lăuntrice, de

care nicio făptură nu se poate lipsi nici cât o clipire. Ele sunt felurite din toate părțile:

Binefacerile învățării treburilor religiei și ale vieții lumești; binefacerile sănătății trupurilor în general și a fiecărui organ și fiecărei puteri în parte; binefacerile copiilor, familiei și celor care îl urmează pe om; binefacerile proviziilor largi; binefacerile ogoarelor, culturilor și roadelor; binefacerile vitelor și felurilor de bunuri; binefacerile caselor și palatelor; binefacerile plăcerilor și bucuriei.

Binefacerile prin care se dobândesc toate foloasele și binefacerile prin care se înlătură vătămarile.

Toate acestea arată în chipul cel mai puternic unicitatea Celui care le dă, le revărsă și le dăruiește, nemărginirea mărinimiei Sale și îndatorirea de a-I mulțumi, de a-I te supune și de a lucra cu sinceritate numai pentru El.

﴿أَفَنُيَخْلُقُ كَمَن لَّا يَخْلُقُ﴾

Oare Cel care creează este asemenea celui care nu creează?

Coran · al-Naḥl, 16:17

﴿وَمَا بِكُمْ مِنْ نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ
فَإِلَيْهِ تَجَارُونَ﴾

Orice binefacere aveți vine de la Allah. Apoi, când vă atinge nenorocirea, către El strigați după ajutor.

Coran · al-Naḥl, 16:53

[Dintre dovezi: cercetarea stărilor celor aflați în strâmtorare]

Privește apoi stările celor aflați în strâmtorare: ajunși la pieire, în pragul primejdiilor, nenorociți din pricina sărăciei cumplite ori a bolii dureroase. Vezi cum nevoile apăsătoare îi împing și îi silesc să se întoarcă la Domnul și Dumnezeuul lor, chemându-L și

recunoscându-și nevoia și cerându-I darurile! El le răspunde rugilor, le înlătură necazurile și le ridică lipsurile. Nu se află în aceasta cea mai mare dovadă a unicității Sale, a nemărginirii cunoașterii și îndurării Sale, a fineții blândeii Sale purtări de grijă și a faptului că El este adăpostul tuturor făpturilor? Allah a arătat această dovadă rațională prin cuvintele:

﴿أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ إِلَهُ مَعَ اللَّهِ﴾

Cine răspunde celui aflat în strâmtorare când Îl cheamă, înlătură răul și vă face urmași pe pământ? Există vreun dumnezeu alături de Allah?

Coran · al-Naml, 27:62

﴿تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

*Allah este mai presus de ceea ce Îi asociază!*³

Coran · al-Naml, 27:63

3 Aceste două versete au fost scrise în original ca o singură secvență. Textul lor întreg este:

﴿أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ إِلَهُ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ إِلَهُ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

Cine răspunde celui aflat în strâmtorare când Îl cheamă, înlătură răul și vă face urmași pe pământ? Există vreun dumnezeu alături de Allah? Cât de puțin vă amintiți! Cine vă călăuzește în întunericul uscatului și al mării și trimite vânturile ca vestitori ai îndurării Sale? Există vreun dumnezeu alături de Allah? Allah este mai presus de ceea ce Îi asociază!

Coran · al-Naml, 27:62–63

﴿لَئِنْ أُنْجِيتَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ﴾

Dacă ne izbăvești din aceasta, vom fi negreșit dintre cei recunoscători.

Coran · Yūnus, 10:22

﴿فَلَمَّا أَتَجَاهُ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ﴾

Dar când i-a izbăvit, iată-i semețindu-se pe pământ fără drept.

Coran · Yūnus, 10:23

Până la sfârșitul versetului.⁴

4 Un pasaj asemănător se află în sura al-ʿAnkabūt:

﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾

Când urcă în corabie, Îl cheamă pe Allah, închinându-I sincer religia; dar când îi izbăvește pe uscat, iată-i asociindu-I parteneri.

Coran · al-ʿAnkabūt, 29:65

Pasajul citat de autor se află în sura Yūnus:

﴿هُوَ الَّذِي يُسِرُّكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ وَجَرِينَ بَيْنَ يَدَيْهِ طَبِيبَةً وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رَيْحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أُنْجِيتَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ فَلَمَّا أَتَجَاهُ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغِيكُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾

Acest fel de izbăvire a celor aflați în strâmtorare a fost văzut de făpturi cu propriii ochi. Au văzut întâmplări fără număr, care îi obligă să Îl recunoască pe Allah și unicitatea Sa.

Privește starea celor aflați în strâmtorare când îi apasă greutățile și îi tulbură nenorocirile! Cum le găsești inimile legate de Allah, limbile stăruind în rugăminți și sufletele așteptând cu dor darul Său? Nu se întorc de la Allah nici la dreapta, nici la stânga, fiindcă știu în chip necesar că numai El înlătură greutățile și risipește necazurile. Făpturile nu au alt adăpost decât la El și nici alt sprijin decât El.

Se întâmplă toate acestea din altă pricină decât aceea că făpturile sunt înclinate din fire să recunoască unicitatea Domnului lor, că El este Cel care aduce folosul și vătămarea și că stăpânirea tuturor lucrurilor este în mâinile Sale? Cine tăgăduiește aceasta, în afara celui a cărui fire a fost stricată de credințe corupte și voințe rele?

Privește nevoia făpturilor de Domnul lor în orice lucru: au nevoie de El pentru a fi create și aduse la existență, pentru dăinuire, hrană și sprijin, pentru dobândirea tuturor foloaselor și pentru îndepărtarea vătămarilor.

Ei Îi cer prin graiul cuvintelor și prin graiul stării lor. El le dă cele cerute și le vine în ajutor în toate trebuințele. Dacă doresc ceva, nu se îndreaptă decât spre El; dacă îi atinge nenorocirea, nu caută adăpost decât la El.

Câte vătămări și necazuri a înlăturat! Câte inimi frânte a vindecat și câte lucruri căutate a înlăsat! Câtor oameni disperați le-a venit în ajutor și câți oameni aflați la pieire a salvat! Nevoia

El este Cel care vă face să călătoriți pe uscat și pe mare. Când sunteți în corăbii și ele merg cu ei cu vânt bun, iar ei se bucură, vine asupra lor un vânt năprasnic și valurile îi lovesc din toate părțile. Cred că sunt impresurați și Îl cheamă pe Allah, închinându-I sincer religia: «Dacă ne izbăvești din aceasta, vom fi negreșit dintre cei recunoscători!» Dar când i-a izbăvit, iată-i semețindu-se pe pământ fără drept. O, oameni, asuprirea voastră se întoarce numai împotriva voastră. Este desfătarea vieții lumești; apoi la Noi este întoarcerea voastră și vă vom vesti ceea ce ați făcut.

Coran · Yûnus, 10:22-23

lor de El, în toate stările, este limpede și văzută. Faptul că El Se poate lipsi de ei nu îl tăgăduiește decât un încăpățânat care neagă.

[Dintre dovezi: răspunsul lui Allah la rugă]

Printre dovezile stăpânirii și unicității Sale se află răspunsul Său la rugă în toate vremurile. Făpturile nu pot cuprinde cât le dă celor care cer și felurile în care răspunde rugilor celor care Îl cheamă: om drept ori nelegiuit, musulman ori necredincios.

Robii dobândesc multe lucruri căutate fără să cunoască pentru ele alt mijloc decât ruga, dorința după harul lui Allah și nădejdea în îndurarea Sa.

Aceasta este o dovadă văzută în toate vremurile, pe care nu o neagă decât cel care tăgăduiește cu nerușinare.

Îl cheamă pentru nevoile religiei, iar El le răspunde, și pentru nevoile vieții lumești, iar El le răspunde:

﴿فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ﴾

Printre oameni este cel care spune: «Domnul nostru, dă-ne în această viață!», însă el nu are parte în Viața de Apoi.

Coran · al-Baqara, 2:200

﴿وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾

Și printre ei sunt cei care spun: «Domnul nostru, dă-ne bine în această viață și bine în Viața de Apoi și ferește-ne de pedeapsa Focului!»

Coran · al-Baqara, 2:201

Aceștia vor avea parte din ceea ce au câștigat.

Coran · al-Baqara, 2:200–202

[Dintre dovezi: semnele profeților]

Printre dovezile existenței și unicității lui Allah se află semnele ieșite din comun, minunile și dovezile hotărâtoare pe care Allah le arată prin mâinile profeților Săi. Se află și cinstea și biruința pe care li le dă în această viață, bunele deznodăminte pe care le rânduiește pentru ei, precum și părăsirea dușmanilor lor și pedepsirea acestora prin felurite pedepse.

Acestea sunt transmise prin atât de multe căi, încât nu încape îndoială, și sunt cunoscute atât de cei învățați, cât și de oamenii de rând. Au fost transmise de neamuri, veacuri și generații și au devenit mai vădite decât dovada Soarelui și a Lunii. Toate sunt dovezi ale stăpânirii Celui care i-a trimis, ale unicității Sale, măreției puterii Sale, desăvârșirii capacității Sale și nemărginirii cunoașterii și înțelepciunii Sale. Nu le tăgăduiește decât un trufaș tiranic.

[Dintre dovezi: Scripturile cerești și Sunna profetică și rânduielele cuprinse în ele]

Printre cele mai mari dovezi ale unicității Sale se află cărțile și Legile pe care Allah le-a pogorât în general profeților Săi și, în mod aparte, Cartea măreață, Sunna și Legea desăvârșită pogorâte lui Muḥammad, prin care faptele se îndreaptă și religia și viața lor luminează se susțin.

Ele cuprind semne și dovezi pe care cei care vorbesc nu le pot exprima și cei care descriu nu le pot zugrăvi. Semnele Sale stau în picioare în toate vremurile, provocând toate fapăturile, în ciuda deosebirilor dintre religiile și doctrinele lor. Neputința lor a devenit limpede și li s-a arătat vădit:

﴿سُنُرِهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ
أَنَّهُ الْحَقُّ﴾

*Le vom arăta semnele Noastre la orizonturi și în ei înșiși, până când
le va fi limpede că el este adevărul.*

Coran · Fuṣṣilat, 41:53

﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً
وَبُشْرَىٰ لِّلْمُسْلِمِينَ﴾

*Ți-am pogorât Cartea ca lămurire a tuturor lucrurilor, călăuzire,
îndurare și veste bună pentru musulmani.*

Coran · al-Naḥl, 16:89

Cine cercetează ceea ce cuprinde mărețul Coran — vești adevărate, judecăți drepte, rânduieli temeinice, îndreptare generală, dobândirea foloaselor religioase și lumești și înlăturarea vătămarilor lor, mare bine, călăuzire și îndreptare absolută și deplină — este nevoit să recunoască faptul că este o revelație de la Cel Înțelept, Vrednic de laudă, un Domn Generos.

Tot astfel, pe cel care cercetează ceea ce a adus Trimisul — Sunna, Legea deplină, religia dreaptă și calea dreaptă în toate privințele sale — chiar și o parte din acestea, cu atât mai mult întregul lor, îl obligă să recunoască unicitatea lui Allah. Cel care a legiuit-o este Domnul Cel Măreț, Înțelept în Legea și religia Sa, așa cum este Înțelept în creația și rânduiala Sa.

[Dintre dovezi: firea sănătoasă este împinsă în chip necesar să Îl recunoască pe Allah]

Printre dovezile unicității lui Allah se află faptul că mințile și firile sunt împinse în chip necesar să Îl recunoască pe Creatorul lor, desăvârșirea puterii Sale și împlinirea voinței Sale. Făpturile au nevoie și sunt silite să dobândească foloasele și să înlăture vătămrile.

Orice om cu minte știe că nevoia sufletelor de Creatorul și Dumnezeu lor este mai mare decât toate celelalte nevoi și necesități. Ele sunt împinse să știe că numai El este Creatorul lor, numai El este Stăpânul lor, numai El le păstrează și numai El le dă cele folositoare.

﴿فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا﴾

Firea lui Allah, potrivit căreia i-a creat pe oameni.

Coran · al-Rûm, 30:30

﴿ذَلِكَ الدِّينُ الْقِيمُ﴾

Aceasta este religia cea dreaptă.⁵

Coran · al-Rûm, 30:30

Nu a ieșit din această fire decât acela pe care diavolii l-au abătut⁶, schimbându-i și prefăcându-i firea prin credințe stricate, închipuiri rătăcite, păreri rele și teorii greșite.

5 Întregirea citatului este:

﴿فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقِيمُ﴾

Firea lui Allah, potrivit căreia i-a creat pe oameni. Nu există schimbare în creația lui Allah. Aceasta este religia cea dreaptă.

Coran · al-Rûm, 30:30

6 «I-au abătut» înseamnă că i-au luat cu ei și i-au purtat departe; vezi comentariul lui al-Nawawî. În această frază este o trimitere la hadithul lui 'Iyâd ibn Hîmâr al-Mujāshî'î, Allah să fie mulțumit de el: Trimisul lui Allah a spus într-o predică:

Dacă ar fi lăsați potrivit firii lor, oamenii nu s-ar îndrepta spre altcineva decât Domnul lor. S-ar întoarce la El pentru dobândirea foloaselor și îndepărtarea vătămarilor, precum și pentru adorare, slujire, supunere și smerenie.

[Dintre dovezi: răsplata grabnică a celor care fac bine și pedeapsa grabnică a celor nedreți]

Printre dovezile unicității și mărinimiei lui Allah Preaînaltul se află cinstea cu care îi cinstește pe cei care păstrează legăturile de rudenie și le fac bine celor aflați în strâmtoare și nevoie. El le înlocuiește grabnic cele cheltuite, îi despăgubește din dărnicia și mărinimia Sa și le deschide mijloace și uși ale proviziilor datorită acelei binefaceri cu frumos efect.

Făpturile care cugetă au aflat că pricina acestora sunt faptele bune, păstrarea legăturilor, binefacerea și începuturile frumoase. Oare aceasta nu ne arată că Allah veghează asupra fiecărui suflet și a celor pe care le-a câștigat și că aceasta este o răsplată grabnică, prezentă, o mostră a răsplății Vieții de Apoi?

أَلَا إِنَّ رَبِّي أَمَرَنِي أَنْ أَعْلَمَكُمْ مَا جَهِلْتُمْ مِمَّا عَلَّمَنِي يَوْمِي هَذَا: كُلُّ مَالٍ نَحْلَتُهُ عَبْدًا
حَلَالًا، وَإِنِّي خَلَقْتُ عِبَادِي حَنَفَاءَ كُلِّهِمْ، وَإِنَّهُمْ أَتَتْهُمُ الشَّيَاطِينُ فَاجْتَالَتْهُمْ عَنْ
دِينِهِمْ، وَحَرَمْتُ عَلَيْهِمْ مَا أَحَلَلْتُ لَهُمْ، وَأَمَرْتُهُمْ أَنْ يَشْرَكُوا بِي مَا لَمْ أَنْزِلْ
بِهِ سُلْطَانًا...

Luați aminte! Domnul meu mi-a poruncit să vă învăț ceea ce nu știți din cele pe care m-a învățat astăzi: „Orice avere pe care i-am dăruit-o unui rob este îngăduită. Eu i-am creat pe toți robii Mei cu înclinația către adorarea numai a Mea. Însă diavolii au venit la ei și i-au abătut de la religia lor, le-au interzis ceea ce Eu le-am îngăduit și le-au poruncit să Îmi asocieze ceea ce nu am autorizat prin vreo dovadă...”

Muslim, nr. 2865

Este un hadith lung din Șahiḥ Muslim, nr. 2865.

Felurile și cazurile ei nu pot fi cuprinse. Oamenii au văzut lucruri uimitoare care adevăresc cuvintele Preaînaltului:

﴿وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ﴾

Orice lucru cheltuiți, El îl va înlocui.

Coran · Saba⁷, 34:39

Și:

﴿إِنِّ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ﴾

Dacă mulțumiți, vă voi spori negreșit.

Coran · Ibrâhîm, 14:7

Precum și cuvintele Profetului:

من أحب أن يُبسط له في رزقه، ويُنسأ له في أجله،
فليصل رحمه

Cine dorește să îi fie lărgite cele necesare traiului și să îi fie prelungit sorocul, să păstreze legăturile de rudenie⁷

Relatat de al-Bukhârî și Muslim

Cât de mult le-a făcut Allah bine celor care fac bine! De câte ori a înlocuit cheltuielile celor darnici! De câte ori a alinat inimile celor grijuții, care își păstrează legăturile de rudenie!

Asemenea acestei dovezi sunt pedepsele pe care Allah le grăbește asupra asupritorilor, celor care rup legăturile, nedreptilor și nelegiuitorilor, potrivit fărădelegilor lor. Oamenii le văd cu propriii ochi și sunt siguri că sunt o răsplată și o pedeapsă pentru acele fărădelegi.

Cine cugetă și aude întâmplările și zilele în care Allah Și-a arătat puterea între fapte și cunoaște legătura lor cu pricinile bune și rele, cunoaște astfel unicitatea și stăpânirea lui Allah, desăvârșirea dreptății și nemărginirea harului Său, pe lângă faptul

7 Din hadithul lui Anas; relatat de al-Bukhârî, nr. 5986, și Muslim, nr. 2557.

că ele dovedesc existența Sa și caracterul necesar al acestei existențe.

Orice lucru care dovedește una dintre însușirile și faptele Sale cuprinde și afirmarea Ființei Sale și a existenței Sale necesare.

Cunoaște și că lumile de sus și de jos se sprijină pe El pentru aducerea lor la existență, dăinuirea, păzirea și înzestrarea lor cu tot ceea ce le trebuie.

Capitol care continuă cele de mai înainte

[Căile cunoașterii lui Allah sunt largi, fără a fi limitate]

Să știi că toate căile cunoașterii lui Allah sunt foarte largi, potrivit nevoii și trebuinței făpturilor de ele. Fiecare le exprimă prin cuvinte generale ori particulare, potrivit stării care îi este prezentă și lucrurilor care îl preocupă cel mai mult.

De fapt, orice gând care trece prin inimi, orice lucru văzut de ochi și perceput de simțuri, orice lucru mișcător ori nemișcat, orice ființă vie ori lucru neînsuflețit sunt dovezi, argumente și semne ale unicității lui Allah.

În fiecare lucru este un semn al Lui care arată că El este Unul.

Însă lucrurile particulare ajung mai repede în minte. Inimile le înțeleg în amănunt și prin ele dobândesc un folos și un câștig grabnic, datorită ușurinței și simplității lor și pentru că sunt înțelese nemijlocit. Să pomenim așadar exemple și istorisiri de la înaintași și contemporani, din care fiecare înțelege ceea ce i se potrivește și este pe măsura priceperii sale.

[Exemple și istorisiri despre dovedirea existenței lui Allah]

Un om a fost întrebat: *«Prin ce L-ai cunoscut pe Domnul tău?»* A răspuns: *«Bălegarul arată cămila, iar urmele pașilor arată mersul. Oare un cer cu constelații, un pământ cu drumuri și mări cu valuri nu îl arată pe Cel Blând, Atoatecunoscător?»*

Un grup de atei s-a întâlnit cu un învățat — cred că era Abū Ḥanīfa — și l-a întrebat: *«Care este dovada existenței Făuritorului?»* Le-a spus: *«Lăsați-mă, căci gândul îmi este ocupat cu un lucru ciudat».* Au întrebat: *«Care?»* A răspuns: *«Am auzit că pe Tigru se află o corabie uriașă, plină cu felurite mărfuri uimitoare, care merge și se întoarce fără cineva care să o miște și fără cârmaci care să o conducă».*

I-au spus: «Ești nebun?» A întrebat: «De ce?» Au spus: «Ar crede un om cu minte așa ceva?» El le-a răspuns: «Atunci cum v-a îngăduit mintea să credeți că această lume, cu felurile, soiurile și întâmplările sale uimitoare, și această sferă cerească aflată în rotire și mișcare își urmează mersul, că evenimentele au loc fără cineva care să le dea ființă și că lucrurile mișcătoare se mișcă fără cineva care să le miște?» Atunci au început să se învinovățească pe ei înșiși.

Un om a fost întrebat: «Prin ce L-ai cunoscut pe Domnul tău?» A răspuns: «Prin această picătură pe care masculul o depune în pântecul femeii. Allah o trece de la picătură la cheag, apoi la bucată de carne și prin celelalte etape, până când devine un om bine alcătuit, cu organe văzute și lăuntrice depline.

Are auz, prin care aude sunetele, vedere, prin care vede lucrurile, minte, prin care își găsește binele, două mâini, cu care prinde și săvârșește lucrări fine, două picioare, cu care merge, și multe organe create pentru alte foloase cunoscute. Are căi prin care intră cele ce hrănesc trupul și alte căi prin care ies cele ce l-ar vătăma.

A fost alcătuit în această alcătuire uimitoare, astfel încât, dacă toate făpturile s-ar aduna să creeze un singur om cu această făptură temeinică și uimitoare, cunoștințele și puterile lor ar fi neputincioase. Nu este aceasta o dovadă și un argument al existenței Creatorului, al măreției și unicității Sale?»

Spun: Allah a pomenit această dovadă în Cartea Sa în felurite chipuri.

Un om a fost întrebat: «Prin ce L-ai cunoscut pe Domnul tău?» A răspuns: «Prin desfacerea hotărârilor și a năzuințelor».

Înțelesul este că robul se hotărăște în multe treburi ale sale cu o hotărâre fermă și neșovăitoare, apoi năzuința i se schimbă și hotărârea se desface, ajungând să o lase și să se îndrepte spre alt lucru în care își vede binele.

Aceasta se întâmplă numai fiindcă Allah are putere asupra tuturor lucrurilor și întoarce inimile așa cum chibzuiește trupurile. Uneori îl abate pe rob de la ceea ce își propusese, din blândă grijă față de el și pentru a-i păstra credința și religia,

purtându-i de grijă fără ca el să își dea seama. Îi cerem așadar blânda Sa purtare de grijă în toate lucrurile și înlesnirea căii celei ușoare.

Un om a fost întrebat: *«Prin ce L-ai cunoscut pe Domnul tău?»* A răspuns: *«De câte ori am fost necăjit și El mi-a risipit necazul! Am fost bolnav, L-am chemat și m-a vindecat; am fost sărac și m-a îndestulat; am fost rătăcit de la călăuzire, iar El mi-a purtat de grijă cu blândețe și m-a călăuzit. Nu mi s-a întâmplat numai mie. Câte asemenea binefaceri și altele, fără număr și fără hotar, are El asupra robilor Săi! Aceasta mă obligă să Îi recunosc unicitatea, puterea și îndurarea».*

Un om a fost întrebat: *«Prin ce L-ai cunoscut pe Allah?»* A răspuns: *«Noi și ceilalți oameni am văzut în această viață pieirea asupritorilor nelegiuți și sfârșitul lor rău, așa cum am văzut la cei care fac bine deznodămintele lor bune. El le-a dat robilor mai devreme o mostră de răsplată și pedeapsă, ca să Îl cunoască, să I se supună numai Lui și să Îl adore numai pe El».*

Altul a fost întrebat: *«Prin ce L-ai cunoscut pe Allah?»* A spus: *«Prin faptul că le dă fapturilor binefacerile la vremea când au nevoie de ele și nu se pot lipsi de ele.*

El pogoară ploaia când este nevoie și o oprește când există teama că ar vătăma. Ușurarea vine când crizele se întetesc. Cele căutate vin de la El la vremea când este nevoie de ele. Organele și puterile omului i le dăruiește Allah treptat, potrivit nevoii sale de ele.

Se poate ca acestea să fie întâmplare? Sau prin ele se cunoaște cu deplină certitudine că Acela care le-a dăruit la vremea nevoii și necesității este Domnul adorat, Regele vrednic de laudă?»

Spun: în această categorie intră și subiectul nostru, cunoașterea lui Allah. Nevoia robilor de cunoașterea Lui este mai presus de toate nevoile, iar necesitatea ei întrece toate celelalte necesități. De aceea Allah a înlesnit-o robilor, le-a trasat căile, le-a deschis ușile și drumurile și le-a lămurit dovezile, datorită marii nevoi de ea și nemărginirii îndurării și bunătății Sale.

Un om a fost întrebat: *«Prin ce este cunoscut Allah?»* A răspuns: *«Prin faptul că l-a învățat pe om ceea ce nu știa. Omul a ieșit din*

pântecele mamei fără să știe nimic. El i-a dat instrumentele cunoașterii și i-a înlesnit mijloacele. Omul a continuat să învețe treburile religiei până a devenit un învățat călăuzit de Domnul și să învețe treburile vieții lumești până a devenit priceput, inventând lucruri uimitoare. El i-a înlesnit toate mijloacele prin care să dobândească acestea».

Un lucru uimitor este că, atunci când pe o tăbliță s-a scris și locul ei a fost ocupat de un lucru, ea nu mai încapă și pentru altele. Nu se poate scrie altceva pe ea înainte de ștergerea⁸ celor scrise. Însă inima omului continuă să păstreze și să înțeleagă lucruri și cunoștințe felurite.

Cu cât cunoștințele i se largesc și știința i se adâncește, cu atât puterea de a reține i se întărește, memoria i se întetește și gândurile i se largesc. Stau oare aceste lucruri în puterea și capacitatea oamenilor? Sau sunt una dintre cele mai mari dovezi ale măreției, unicității și desăvârșirii lui Allah și ale nemărginirii îndurării Sale?

Un om a fost întrebat: «*Prin ce este cunoscut Allah?*» A răspuns: «*Prin acest sâmbure pe care oamenii îl sădesc: din el vin curmalii și arborii feluriți și ies roade gustoase și folositoare. Prin aceste semințe aruncate în pământ: din ele ies felurile de culturi care sunt temelia hranei oamenilor și a animalelor lor. Apoi însămânțarea se repetă și rodește în fiecare an cât le ajunge robilor și mai mult decât nevoia lor*».

Nu este aceasta o dovadă și un argument al existenței și puterii lui Allah, al grijii și îndurării Sale față de robi?

Allah a arătat această dovadă rațională văzută prin cuvintele Preaînaltului:

﴿فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى﴾

Cel care despică sâmbânța și sâmburele.

Coran · al-An'ām, 6:95

8 Al-maḥy, «ștergerea», vine din verbul maḥāhu, yamḥūhu ori yamḥīhi, cu substantivele maḥwan sau maḥyan, adică a-i îndepărta urma, potrivit dicționarului al-Qāmūs al-muḥīṭ.

Și prin cuvintele:

﴿أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ﴾

Ați văzut ceea ce semănați?

Coran · al-Wāqī'a, 56:63

﴿أَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ﴾

Voi faceți să crească sau Noi suntem Cei care facem să crească?

Coran · al-Wāqī'a, 56:63-64

Un om care se grăbise să creadă în Trimis a fost întrebat: «*Ce te-a îndemnat la aceasta?*» A răspuns: «*Nu l-am văzut poruncind vreun lucru despre care rațiunea să spună: „De-ar fi fost să nu îl poruncească!” și nici oprind vreun lucru despre care rațiunea să spună: „De l-ar fi poruncit!”*»

Prin lumina minții și puterea vederii sale lăuntrice, a dedus adevărul Trimisului din faptul că cele aduse de el cuprind îndreptarea și respingerea stricăciunii și corespund minților sănătoase.

Un cunoscător a fost întrebat: «*Prin ce este cunoscut Allah?*» A răspuns: «*Prin gustarea dulceaței ascultării și înghițirea amărăciunii neascultării*».

Aceasta este o deducție întemeiată pe dovadă și trăire lăuntrică pentru cel căruia i-a fost dăruită această stare. Ea îl împinge pe rob spre deplinătatea credinței și sporirea certitudinii. Cel care simte dulceața ascultării și a credinței, gustă plăcerea certitudinii și suferă atunci când sufletul care îndeamnă la rău îl biruie și îl face să săvârșească un păcat este împins de această stare să Îl cunoască pe Allah și unicitatea Sa.

Un om a fost întrebat: «*Prin ce este cunoscut Allah?*» A răspuns: «*Prin desfășurarea regulată a cauzelor, apoi prin schimbarea unora dintre ele și împiedicarea efectului lor, precum și prin aducerea la existență a unor lucruri fără cauze cunoscute*».

Aceasta este corect. Preaînaltul a făcut ca lucrurile să urmeze cauze și efecte, în rânduiala Sa creatoare și în Legea Sa, pentru ca prin aceasta să fie cunoscută înțelepciunea Sa deplină și pentru ca oamenii care lucrează să fie încurajați în faptele de ale căror urmări Allah le-a legat și pe care le-a făcut să se desfășoare după rânduiala Sa. Totuși, uneori a împiedicat ca anumite cauze să își producă efectele, precum în minunile profeților, ieșite din comun, și în darurile extraordinare ale apropiaților Săi.⁹

Tot astfel, aduce la existență multe lucruri fără cauzele obișnuite: l-a creat pe ʿĪsā dintr-o mamă fără tată, iar pe Yaḥyā din doi părinți cărora, în mod obișnuit, nu li s-ar fi născut un copil.

Sunt multe lucruri de acest fel, pentru ca robii să cunoască faptul că El dispune în chip absolut. Așa cum dispune de lucruri prin cauzele cunoscute, legate de ele, tot astfel dispune de ele prin altele decât cele obișnuite.

De aceea, cele mai multe asemenea întâmplări sunt minunile profeților și darurile extraordinare ale apropiaților Săi, deși se pot petrece și altora. Toate sunt dovezi ale unicității, dumnezeirii și stăpânirii lui Allah.

Un om a fost întrebat: «*Prin ce este cunoscut Allah?*» A răspuns: «Prin cercetarea izvoarelor hranei și a traiului. Omul vede persoane cu multe bunuri, proprietăți și venituri care însă s-au bizuit pe ele: treburile li s-au strâmtorat, datoriile i-au împovărat și lucrurile au venit împotriva așteptărilor.

Apoi privește mulți oameni care nu au nici proprietăți, nici venituri din ele, nici bunuri, ci le-au fost înlesnite mijloace simple, despre care nimănui nu i-ar trece prin minte că le-ar ajunge. Allah însă le-a binecuvântat și le-a lărgit traiul. Ei au inimi mai deschise, suflete mai odihnute și o viață mai tihnită decât cei dintâi.

Pricina este că au folosit mijloacele încrezându-se în Cel care le dă urmările. Inimile lor privesc mereu spre ceea ce se află la Allah și nădăjduiesc să le înlesnească traiul. Cei dintâi sunt dimpotrivă:

9 Șeicul Ibn ʿAqīl a dat aici ca exemple faptul că focul nu l-a ars pe Ibrāhīm, pacea fie asupra lui, și că cuțitul nu a tăiat gâtul lui Ismāʿīl, pacea fie asupra lui, potrivit celor relatate.

inimile le sunt legate de proprietăți și bunuri. Prin aceasta este cunoscut Allah și se cunoaște că întreaga hotărâre Îi aparține».

De aceea, când cercetăm mulți oameni puternici și isteți, care lucrează zi și noapte, îi găsim cu traiul strâmt și mijloacele fără izbândă. Vedem, în schimb, mulți oameni slabi și cu mintea mai greoaie, care nu au puterea și istețimea celor dintâi, însă Allah le-a lărgit traiul și le-a înlesnit treburile. Toate acestea sunt văzute și îl obligă pe omul cu minte să mărturisească deplina putere de a dispune a lui Allah și că întreaga hotărâre Îi aparține.

Altul a fost întrebat: «*Prin ce este cunoscut Allah?*» A spus: «*Prin faptul că El schimbă zilele între robi, în cinste și umilință, bogăție și sărăcie, prin mijloace și fără mijloace*».

Altul a fost întrebat: «*Prin ce este cunoscut Allah?*» A răspuns: «Privind împlinirea cuvintelor Preaînaltului:

﴿وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا﴾

Nu există vietate pe pământ a cărei hrană să nu Îi revină lui Allah.

Coran · Hūd, 11:6

Vezi împlinirea lor cuprinzând toate faptele și că Allah i-a înlesnit fiecăruia mijloace de hrană prin care trăiește:

acesta prin negoț, acesta prin meșteșug, acesta prin lucrarea pământului, acesta prin muncă și slujire, acesta prin ceea ce au lăsat înaintașii, acesta prin creșterea vitelor, acesta prin bunătatea altuia față de el, fie că a cerut ori nu a cerut, iar acesta prin truda altuia pentru el. Mai sunt și alte mijloace cunoscute, pe care Cel Atotputernic, Înțelept le-a rânduit ca hrană pentru robi. Slavă Celui a cărui înzestrare ajunge la cele mai mici făpturi, în pustiurile întinse, în adâncurile mărilor și în întunecimi!»

Un om a fost întrebat: «*Prin ce este cunoscut Allah?*» A răspuns: «Cunoașterea lui Allah are foarte multe uși și căi. Printre ele se află invențiile numeroase spre care Allah i-a călăuzit pe robi în aceste vremuri, folosirea electricității, transmiterea sunetelor, luminilor și altora asemenea la distanțe uriașe și în locuri îndepărtate.

El l-a învățat pe om, El l-a făcut în stare de aceasta, El i-a creat materialele și minereurile prin care se dobândesc aceste lucruri și l-a călăuzit să le combine.

Se știe că omul a ieșit din pânțelele mamei sale fără să cunoască nimic și fără să poată face nimic. A învățat toate acestea, iar ele fac parte dintre binefacerile lui Allah asupra sa. Creatorul cauzei este și Creatorul efectului. Binecuvântat și Preaînalt este El!

Aceasta este o mare dovadă a desăvârșirii puterii lui Allah, care l-a făcut pe robul slab în stare de asemenea lucruri, socotite mai înainte imposibile și cu neputință».

Spun: toate aceste răspunsuri, despre lucruri generale și particulare, sunt corecte. Ele obligă mințile să Îl recunoască pe Domnul lor și unicitatea Sa și pot fi înmulțite de foarte multe ori.

Dacă privești în ansamblu lumea de sus și de jos, măreția acestor făpturi, uimitoarea lor rânduială, alcătuirea și așezarea lor temeinică și binele lumii și al făpturilor care decurge de aici, cunoști că această lume are un Domn Măreț, un Rege Mare și Atotputernic. Lumile I s-au supus, făpturile I s-au plecat și El ține frunțile robilor sub stăpânirea Sa. Cunoști că tot ceea ce este în ceruri și pe pământ sunt robi și supuși ai Domnului lor, fără vreo putere proprie de hotărâre.

Apoi, dacă privești fiecare făptură în parte și cugeți la creația uimitoare și înțelepciunile strălucite cuprinse în ea, iar apoi privești în mod aparte la tine, la însușirile tale și la uimitoarea creație și înțelepciunile strălucite așezate în tine, cunoști că Allah este Domnul, Creatorul, Dătătorul hranei, Cel care chibzuiește orice lucru și este Întelept în orice lucru. Preaînaltul a spus:

﴿وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ﴾

Pe pământ sunt semne pentru cei înzestrați cu certitudine.

Coran · al-Dhāriyāt, 51:20

Toate fapăturile lui Allah și toate evenimentele cărora El le dă ființă sunt semne și dovezi că El este Unic și Măreț, un Domn Generos și un Rege Darnic.

Tot astfel, cugetă la Legea desăvârșită: toate veștile ei sunt adevărate, iar dovezile le-au confirmat adevărul. Toate rânduielele ei sunt drepte, poruncesc binele și îndreptarea și opresc răul și stricăciunea. Rânduielele sale temeinice și drepturile sale drepte țin pasul cu vremurile; oricât s-ar schimba împrejurările și obiceiurile, buna lor stare nu se tulbură și călăuzirea lor nu este infirmată.

Dimpotrivă, călăuzirea, îndreptarea și binele nu există decât prin ea. Nu aduce vreun lucru pe care mințile să îl socotească imposibil ori simțurile sănătoase să îl infirme. Mințile depline mărturisesc că rânduielele ei sunt cele mai bune, mai drepte, mai corecte și mai călăuzitoare.

Nu este aceasta o mare dovadă a măreției și puterii lui Allah, a nemărginirii cunoașterii Sale și a cuprinderii înțelepciunii și îndurării Sale? Și că El este vrednic de laudă în orice stare, pentru crearea fapturilor și legiuirea rânduielilor? A făcut frumos ceea ce a creat și a făcut temeinic ceea ce a legiuit. Nu există în acestea cusur ori zădărnici și nimic care să contrazică înțelepciunea în vreo privință:

﴿صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ﴾

Lucrarea lui Allah, care a făcut temeinic orice lucru.

Coran · al-Naml, 27:88

﴿وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ﴾

Cine este mai bun decât Allah în judecată pentru un neam cu certitudine?

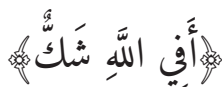
Coran · al-Mā'ida, 5:50

2 Capitol [Dovezi ale existenței și unicității lui Allah]

[Dintre dovezi: existența Domnului este mai vădită decât orice]

Printre cele mai mari dovezi ale unicității lui Allah și ale existenței Sale necesare se află:

ceea ce trimișii — pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra lor! — și-au chemat neamurile să urmeze, atrăgându-le atenția asupra dovezilor raționale. Au vestit deschis, în deplin acord, că existența Domnului este mai vădită, mai limpede, mai clară și mai presus decât orice. Nicio îndoială nu se poate ridica împotriva ei în vreo privință. De aceea toți trimișii lor au spus:

Oare există îndoială cu privire la Allah?

Coran · Ibrăhîm, 14:10

Este o întrebare și o dezaprobare puternică față de cel care se îndoiește de Allah. Ea arată că în mințile și firile făpturilor este statornicit faptul că existența și unicitatea lui Allah sunt cele mai vădite și mai limpezi lucruri. Cine se îndoiește de ele tăgăduiește cu nerușinare și încăpățănare, nepăsându-i că se împotrivește rațiunii și religiei.

Existența, dănuirea, păzirea și dobândirea tuturor desăvârșirilor lucrurilor sunt prin Allah Preaînaltul. El este Cel Dintâi, înaintea căruia nu este nimic, Cel care a adus la existență totul. De aceea au spus:

﴿أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾

Oare există îndoială cu privire la Allah, Creatorul cerurilor și al pământului?

Coran · Ibrâhîm, 14:10

Pe Cel care a creat cerurile și pământul — lumea de sus și lumea de jos — cu făpturile din ele, le-a adus din neființă, le-a întocmit și le-a făcut cu măiestrie nu Îl tăgăduiesc decât cei ale căror minți s-au smintit, inimi s-au răsturnat, firi s-au stricat și păreri s-au tulburat.

Cei mai mulți dușmani ai trimișilor au fost politeiști care Îl recunoșteau pe Domnul și faptul că numai El creează: așa au fost neamurile lui Nūḥ, Hūd, Şāliḥ și altele. Între ei au fost și ateii tăgăduitori, precum Faraon, care a spus cu tăgăduire:

﴿وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾

Și ce este Domnul tuturor lumilor?

Coran · al-Shu'arā', 26:23

Și a spus:

﴿يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي﴾

O, căpetenii, nu vă cunosc alt dumnezeu în afara mea!

Coran · al-Qaṣaṣ, 28:38

Toți trimișii le-au amintit neamurilor care îi socoteau mincinoși și le-au adus ca dovadă faptul că Domnul a creat toate făpturile și este Domnul tuturor lumilor, al celor dintâi și al celor din urmă. Le-au amintit numeroasele binefaceri ale lui Allah asupra lor. Fiecare trimis îi spune neamului său:

﴿اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ﴾

Adorați-L pe Allah! Nu aveți alt dumnezeu în afara Lui.

Coran · al-Mu'minūn, 23:23

Le-au adus argumente și le-au dovedit aceasta prin faptul că El este Domnul, Creatorul, Chibzuitorul și Dătătorul tuturor binefacerilor. Cel care are aceste însușiri este vrednic să fie adorat cu sinceritate numai El, să fie pomenit, să I se mulțumească, să fie lăudat și preamărit mult.

Toate acestea sunt dovezi raționale pe care nu le tăgăduiește decât cel care leapădă rațiunea și religia.

[Dintre dovezi: zilele în care Allah Și-a arătat puterea și faptele Sale]

Tot astfel, le-au amintit zilele lui Allah și ceea ce a făcut El cu neamurile tiranice. Le-au amintit că aceste pedepse sunt rodul necredinței și al socotirii adevărului drept minciună și o mostră a pedepselor Vieții de Apoi.

Sunt pedepse și osânde pilduitoare pe care oamenii le-au văzut cu propriii ochi. Cei care nu le-au văzut au primit veștile de la neamuri și generații, prin atât de multe căi, încât nu încapă îndoială.

De aceea Allah a așezat acest fel de dovezi printre semnele raționale și perceptibile. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ
كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمْ الْأَمْثَالَ﴾

Ați locuit în sălașurile celor care s-au nedreptățit pe ei înșiși, v-a devenit limpede ce am făcut cu ei și v-am dat pilde.

Coran · Ibrâhîm, 14:45

﴿أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ﴾

Oare nu au umblat pe pământ ca să vadă cum a fost sfârșitul celor de dinaintea lor?

Coran · al-Rûm, 30:9

﴿وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرَىٰ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾

Am nimicit cetățile din jurul vostru și am arătat semnele în felurite chipuri, poate se vor întoarce.

Coran · al-Ahqâf, 46:27

[Dintre dovezi: desăvârșirile profeților și semnele lor]

Trimișii le-au amintit oamenilor și dorința lor deplină de bine, cunoașterea largă și adevărul lor. Toți trimișii — pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra lor! — sunt cei mai cunoscători și mai adevărați dintre făpturi și cei care doresc cel mai mult binele făpturilor. Ei sunt feriți și păziți de orice însușire josnică.

Au pomenit dintre minunile și dovezile adevărului lor ceea ce îi obligă pe robi să recunoască faptul că ei sunt cei mai adevărați dintre făpturi și că tot ce au adus este adevăr.

Cel mai însemnat lucru la care au chemat este unicitatea lui Allah și cunoașterea Sa. Toate semnele, minunile și dovezile adevărului profeților fac parte, așadar, dintre dovezile unicității Domnului lor și ale faptului că El este Regele, Adevărul vădit.

[Dintre dovezi: acordul trimișilor asupra unicității lui Allah]

Trimișii — pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra lor! — cei mai înalți dintre făpturi în cunoaștere, adevăr, lămurire, merit și desăvârșire, au fost în deplin acord. Chemarea lor s-a unit asupra poruncii de a-L recunoaște pe Allah ca Unic și de a-L adora numai pe El, fără partener, și de a-I recunoaște existența necesară și desăvârșirea absolută.

Acesta este cel mai mare dintre toate adevărurile: unicitatea lui Allah. Asupra ei au fost în acord cele mai desăvârșite făpturi în privința minții, religiei și virtuților.

﴿فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ﴾

În ce cuvânt, după Allah și semnele Sale, vor mai crede?

Coran · al-Jāthiya, 45:6

﴿وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يَصِرُ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾

Vai oricărui mincinos păcătos, care aude semnele lui Allah recitate lui, apoi stăruie cu trufie, ca și cum nu le-ar fi auzit! Vestește-i o pedeapsă dureroasă!

Coran · al-Jāthiya, 45:6–8

[Dintre dovezi: mărturia lui Allah, a îngerilor, a oamenilor cunoașterii și a celor călăuziți]

Printre acestea se află faptul că El a mărturisit pentru Sine — și cine are o mărturie mai mare decât a Lui? — că

﴿لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

nu există alt dumnezeu decât El; aceasta o mărturisesc și îngerii și cei înzestrați cu cunoaștere, El păstrând dreptatea. Nu există alt dumnezeu decât El, Cel Atotputernic, Înțelept.

Coran · ʾĀl ʾImrān, 3:18

Toți îngerii și oamenii cunoașterii corecte, în fruntea și deasupra cărora sunt trimișii, apoi învățații crescuți în cunoașterea Domnului și îndrumătorii călăuziți au mărturisit unicitatea lui Allah. Niciunul nu a rămas deoparte. Cine pretinde că are cunoaștere, dar nu mărturisește aceasta pentru Allah, nu are o cunoaștere folositoare, ci una vătămătoare. Ea a sădit în inima sa semeție și trufie. Este cunoașterea moștenită de la dușmanii trimișilor, despre care Allah a spus:

﴿فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ﴾

Când trimișii lor le-au adus dovezile limpezi, ei s-au bucurat de cunoașterea pe care o aveau, dar i-a împresurat ceea ce luau în batjocură.

Coran · Ghāfir, 40:83

Preaînaltul a vestit că dușmanii trimișilor aveau cunoștințe prin care s-au împotrivit cunoașterii trimișilor, s-au mulțumit cu ele,

s-au liniștit în ele și au batjocorit ceea ce le-au adus trimișii, până când i-au lovit pedeapsa cuprinzătoare și înjosirea rușinoasă.

Asemenea lor sunt atei și materialistii care resping unicitatea lui Allah și credința aduse de trimiși și îi batjocoresc pe aceștia și pe cei care îi urmează, numindu-i înapoiți, imitatori, următori ai oricărui strigăt și rămași în urmă față de mersul omenirii. La fel sunt și alte vorbe strigate de cei cu judecata nesocotită și mintea slabă, care i-au imitat pe atei în tot ce spun și fac și s-au lăsat înșelați de cunoștințe materiale lumești. Acestea nu le folosesc cu nimic când sunt lipsite de duh, adică de religie; vătămarea lor ajunge mai mare decât folosul, iar răul lor mai mare decât binele.

Una dintre cele mai mari vătămări și rele ale lor este că, prin ele, oamenii s-au semețit asupra adevărului și asupra fapturilor și au disprețuit cunoașterea trimișilor și a celor care îi urmează. Aceasta din urmă este folositoare, curăță și înalță inimile, purifică însușirile, îndreaptă toate treburile, aduce binele și călăuzirea și respinge toate relele.¹⁰

Cunoașterea acestor atei și a imitatorilor lor le-a insuflat duhul trufiei și i-a făcut să își închipuie un rang care nu este al lor. Prin ea i-au privit pe robi mai prejos decât animalele necuvântătoare, deși în realitate ei sunt cei josnici.

Printre vătămrile ei asupra lor se află faptul că, deși le-a înălțat civilizația și viața socială, aceasta rămâne o civilizație pur materială, amenințată în orice clipă de pieire și distrugere.

Ce fel de civilizație este aceea al cărei duh este nedreptatea, lăcomia, înrobirea celor slabi și pregătirea armelor ucigătoare, care distrug ogoarele și urmașii, iar rodul și urmarea ei sunt luptele cumplite între adepții ei, unii vărsând asupra altora pedepse îngrozitoare?

Nu este aceasta o mare dovadă și un argument al desăvârșirii puterii, dreptății și înțelepciunii lui Allah?

10 Șeicul ‘Abd Allāh ibn ‘Aqīl a spus aici și în locuri asemănătoare: «Se pare că se referă la al-Şa‘īdī», adică ‘Abd Allāh al-Qaşīmī.

Acestea fac parte din zilele Sale, din faptele Sale și din pedeapsa Sa dureroasă între oameni. Însă aceste îndemnuri și pilde nu le-au sporit decât îndărătnicia și îndepărtarea. Trec de la o pedeapsă grea la una și mai grea, rătăcind orbește în tirania lor și lăudându-se cu civilizația lor urâtă și cu urmările ei:

﴿يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ
هُمْ غَافِلُونَ﴾

Ei cunosc o parte văzută a vieții lumești, însă față de Viața de Apoi sunt nepăsători.

Coran · al-Rûm, 30:7

Cât de mari ar fi aceste pilde, dacă inimile ar pricepe! Cât de mult ar arăta ele desăvârșirea dreptății și înțelepciunii lui Allah, dacă înțelegerile ar fi sănătoase! Însă inimile sunt acoperite de vălurile nepăsării, trufiei și amăgirii, iar sufletele s-au îndreptat spre lucrurile vătămătoare. Le-au fermecat priveliștile strălucitoare și le-au vrăjit ochii.

﴿أَفَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا﴾

Oare cel căruia i-a fost înfrumusețită fapta rea și o vede bună?

Coran · Fâtîr, 35:8

﴿وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

Șeitan le-a înfrumusețit ceea ce făceau.

Coran · al-An'âm, 6:43

﴿فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ﴾

*Când au uitat ceea ce li se amintise, le-am deschis porțile tuturor lucrurilor. Iar când s-au bucurat de ceea ce li se dăduse, i-am apucat pe neașteptate și iată-i deznădăjduiți.*¹¹

Coran · al-An‘ām, 6:44

Cât despre mărturia Preaînaltului pentru Sine privind unicitatea, ea este rostită de toate cărțile pogorâte trimișilor Săi. El i-a făcut pe trimiși să o rostească, chemarea lor a fost în acord asupra ei și toți cei care i-au urmat dintre învățații călăuziți de Domnul, îndrumători și toate treptele oamenilor cunoașterii și credinței i-au urmat în aceasta.

11 Sfârșitul versetului în original era:

﴿وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾

Fără ca ei să-și dea seama.

Coran · al-A‘rāf, 7:95

Aceste cuvinte se află în alt loc din Coran, în cuvintele Preaînaltului:

﴿ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾

Apoi am înlocuit răul cu bine, până când s-au înmulțit și au spus: «Și părinții noștri au fost atinși de necaz și de bucurie!» Atunci i-am apucat pe neașteptate, fără ca ei să-și dea seama.

Coran · al-A‘rāf, 7:95

Tot astfel, El a așezat mărturiile din suflete și de la orizonturi:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ﴾

Printre semnele Sale sunt noaptea, ziua, Soarele și Luna.

Coran · Fușșilat, 41:37

Lumea de sus și lumea de jos sunt în întregime semne limpezi și dovezi hotărâtoare ale unicității Celui care le-a creat, le chibzuiește și le-a făurit cu măiestrie, întocmindu-le într-o creație uimitoare, cu o rânduială strălucită și înțelepciuni ale căror semne și dovezi vorbitori iscușiți și elocvenți nu pot exprima ori cuprinde nici măcar o parte.

[Dintre dovezi: deznodămintele bune ale credincioșilor și cele rele ale necredincioșilor]

Din mărturia Preaînaltului pentru Sine privind unicitatea și deținerea fără seamăn a măreției și desăvârșirii fac parte semnele, minunile, marea biruință, darurile extraordinare felurite și deznodămintele bune pe care le-a dat grabnic profeților și celor care îi urmează. Tot astfel sunt pieirea particulară și generală, pedepsele pilduitoare, loviturile aspre și sfârșiturile rele pe care le-a grăbit pentru dușmanii lor.

Tot astfel este buna pomenire pe care a lăsat-o pentru profeții și aleșii Săi, lauda răspândită pretutindeni și iubirea din inimile făpturilor, precum și ura, muștrarea și blestemul neîncetat îndreptate împotriva dușmanilor Săi.

Toate acestea sunt semne limpezi ale unicității lui Allah și ale adevărului trimișilor Săi.

Preaînaltul a spus:

﴿سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ﴾

Pace asupra lui Nūḥ între lumi!

Coran · al-Șăffāt, 37:79

﴿سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ﴾

Pace asupra lui Ibrāhīm!

Coran · al-Şāffāt, 37:109

﴿سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ﴾

Pace asupra lui Mūsā și Hārūn!

Coran · al-Şāffāt, 37:120

﴿إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ﴾

Astfel îi răsplătim Noi pe cei care fac bine.

Coran · al-Şāffāt, 37:120–121

﴿ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاءُوا السُّوْءَىٰ ۖ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ
اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ﴾

*Apoi, sfârșitul celor care au făcut rău a fost cel mai rău, fiindcă au
socotit semnele lui Allah minciună și le-au luat în batjocură.*

Coran · al-Rūm, 30:10

**[Dintre dovezi: vestirea de către Allah și Trimisul Său —
pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui! — a unor
lucruri nevăzute]**

Printre cele mai mari dovezi, care sunt deopotrivă transmise prin
revelație, raționale și perceptibile, se află vestirea de către Allah,
în Cartea Sa și în Sunna Trimisului Său, a foarte multor lucruri
nevăzute.

Lucruri trecute, de dinaintea pogorării revelației; lucruri
prezente, petrecute în zilele misiunii profetice; și lucruri viitoare,
care continuă să se petreacă unul după altul, în deplin acord cu
cele vestite de Allah și Trimisul Său, întocmai în chipul vestit.

Nici măcar felurile lor nu pot fi cuprinse, cu atât mai puțin fiecare lucru în parte. Ele merită o lucrare de sine stătătoare.

Fiecare este o dovadă. Apoi, împreună cu al doilea, al treilea, al patrulea și celelalte, sunt dovezi multiple. Toate îl obligă pe cercetător să recunoască unicitatea lui Allah și trimiterea Profetului Său și că tot ceea ce au vestit Allah și Trimisul Său este adevăr în care nu încap îndoieli.

[Dintre dovezi: provocarea adresată de Allah tuturor oamenilor și djinnilor de a aduce ceva asemenea Coranului]

Din aceasta face parte provocarea adresată de Allah tuturor oamenilor și djinnilor de a aduce ceva asemenea acestui Coran și vestirea Sa că nu au putut și nu vor putea să aducă ceva asemenea lui. Provocarea rămâne în picioare în orice vreme¹², iar neputința fapturilor este vădită, în ciuda numeroaselor imbolduri ale dușmanilor și a stăruinței lor puternice de a respinge ceea ce a adus Trimisul și de a-i ataca misiunea.

Aceasta este o mare dovadă care îl obligă pe orice om cu minte și nepărtinitor să recunoască adevărul a cărui corectitudine a fost arătată, în toate privințele, de dovezi vădite și semne strălucite. Lauda îi aparține lui Allah!

[Dintre dovezi: urmările de seamă ale trimiterii lui Muḥammad — pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!]

Printre dovezile unicității lui Allah și ale adevărului celor aduse de Muḥammad se află urmările de seamă care au apărut și au decurs din trimiterea sa.

El a fost trimis într-un neam neînvățat în scriere, când pământul era plin de neștiință, politeism și rele tot mai grave. Prin el, Allah i-a călăuzit din rătăcire și i-a învățat după neștiință. Caracterul li s-a îndreptat și faptele li s-au făcut bune; pământul s-a umplut de bine, călăuzire și îndreptare; îndurarea și dreptatea s-au răspândit și prin el s-au împlinit izbânda și reușita.

12 Șeicul Ibn ‘Aqīl a spus aici: «Până acum...»

Inimile s-au deschis prin științele folositoare, cunoștințele corecte și credință. Allah a făcut religia Sa să biruie celelalte religii; ea s-a răspândit și inimile drepte au primit-o în toate ținuturile. Prin ea a pierit orice neadevăr și orice lucru lipsit de temei.

Adepții ei au rămas mai presus de alții cât timp s-au ținut de ea și au împlinit-o cu adevărat. Când însă ei s-au abătut în credințe, caracter și fapte religioase și lumești, urmările ei de seamă s-au pierdut pentru ei și au fost înlocuite de contrariile lor.

Nu este aceasta o mare dovadă că această Lege a fost legiuită de Cel Atotputernic, Înțelept și sprijinită de Domnul Cel Măreț? Că tot binele este legat de ea și urmează învățăturile și însușirile sale? Că este o revelație de la Cel Înțelept, Vrednic de laudă? Că toate veștile ei sunt adevărate și mințile mărturisesc adevărul lor?

Nu a venit din ea nicio veste autentică care să contrazică realitatea și cele percepute prin simțuri. Ea nu aduce ceea ce mințile socotesc imposibil. Poate aduce însă ceea ce le uimește și spre care ele nu găsesc singure calea, fiindcă Legea cuprinde mari amănunte, atât în vești, cât și în judecăți, la care mințile oamenilor cu judecată nu ajung și pe care istețimea celor isteți nu le descoperă.

Nu a apărut vreo cunoaștere corectă ori vreo teorie adevărată, asupra căreia oamenii cu minte să fie în acord, care să contrazică cele aduse de Trimisul Muḥammad. Există oare între dovezile certe una mai mare și o lămurire mai limpede decât aceasta?

﴿وَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا﴾

*Cuvântul Domnului tău s-a împlinit în adevăr și dreptate.*¹³

Coran · al-An‘ām, 6:115

13 În original, în mai multe locuri, cuvântul era scris «كلمات», la plural, aceasta fiind lectura celor din afara școlii din Kūfa. Lectura păstrată este a lui Ḥafṣ, cunoscută în Najd în acea vreme. Șeicul Ibn ‘Aqil a spus: «În Najd nu cunoaștem altă lectură decât a lui Ḥafṣ».

Adevăr în veștile sale și dreptate în judecățile și rânduielile sale.

[Dintre dovezi: temeinicia Legii, adevărul veștilor sale și acordul rânduielilor ei]

Printre dovezile unicității lui Allah, ale adevărului Trimisului Său și ale realității celor aduse de el se află faptul că întreaga Lege este temeinică, la culmea frumuseții și buneii rânduiei. Veștile ei se adevăresc unele pe altele, adevărurile ei sunt în acord și judecățile ei se echilibrează. Oamenii nu pot propune ceva asemenea ei în frumusețe, în potrivirea cu orice timp și loc, în însoțirea tuturor stărilor și în urmarea călăuzirii, buneii îndrumări, corectitudinii și îndreptării. Nu există în ea contradicție ori neînțelegere, zădărnici, lipsă sau tulburare.

Cu cât învățatul cu vedere pătrunzătoare o cercetează mai adânc, cu atât cunoaște că veștile ei sunt cele mai adevărate și mai folositoare inimilor și că rânduielile sale sunt cele mai bune și mai potrivite în actele de adorare, în relațiile între oameni și în detalierea drepturilor particulare și generale. Preaînaltul a spus:

﴿أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا﴾

Oare nu cugetă la Coran? Dacă ar fi fost de la altcineva decât Allah, ar fi găsit în el neconcordanță.

Coran · al-Nisā', 4:82

Allah le-a atras atenția celor înzestrați cu minte asupra acestei mari dovezi, dintre cele mai mari, mai clare și mai vădite că el vine de la El, că este în întregime adevărat și că tot ce îl contrazice este neadevăr. Preaînaltul a spus:

﴿وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ﴾

Cei cărora li s-a dat cunoaștere văd că ceea ce ți-a fost pogorât de la Domnul tău este adevărul și călăuzește spre calea Celui Atotputernic, Vrednic de laudă.

Coran · Saba', 34:6

Nu a adus această religie orice adevăr și nu i-a adeverit pe cei care spun adevărul? Nu a oprit minciuna și nu i-a îndepărtat pe mincinoși?

Nu a îndemnat la dreptate deplină în drepturile lui Allah și ale robilor? Nu a oprit nedreptatea, părtinirea, toate relele și stricăciunea?

Nu s-a întemeiat pe credință, sinceritate și unicitatea lui Allah? Nu a oprit ceea ce le contrazice: asocierea de parteneri și de egali lui Allah?

Nu a poruncit bunătatea față de părinți, păstrarea legăturilor cu rudele, binefacerea față de vecini și sărmani și bunătatea față de toate făpturile, chiar și față de animalele necuvântătoare? Și nu a vestit că El îi iubește pe cei care fac bine?

Nu a poruncit împlinirea legămintelor, contractelor, făgăduințelor și jurămintelor? Nu a oprit trădarea, încălcarea angajamentelor și agresiunea?

Nu a îndemnat la folosirea mijloacelor folositoare în viața lumească și în religie? Nu ne-a poruncit să nu ne bizuim pe ele, ci pe Cel care le dă urmările și să nădăjduim harul Domnului tuturor lumilor?

Nu ne-a îngăduit toate lucrurile bune și nu ne-a oprit orice lucru rău? Nu ne-a îndemnat la orice lucru folositor și nu ne-a avertizat împotriva vătămarilor?

Nu a poruncit răbdarea în cele neplăcute și mulțumirea în cele îndrăgite și în bucurii?

Nu ne-a oprit panica, văicăreala, lașitatea, slăbiciunea și însușirile josnice? Nu ne-a îndemnat la putere, curaj, curăție și toate însușirile frumoase?

Nu a poruncit orice bine recunoscut de Lege, rațiune și fire și nu ne-a oprit orice lucru condamnabil potrivit Legii, rațiunii și firii?

Nu a poruncit nimic fără ca oamenii cu mintea sănătoasă să îl vadă printre cele mai bune și mai drepte lucruri și nu a oprit nimic în afara celor mai urâte și mai josnice însușiri.

A lămurit credințele corecte și folositoare, fără de care inimile nu se îndreaptă. Le-a făcut obligatorii și le-a așezat ca temelie pe care se clădesc cuvintele, faptele și treburile religiei și ale vieții lumești. A adus însușirile alese și faptele bune care îndreaptă persoanele și comunitățile și prin care actele de adorare și relațiile între oameni se așază drept.

Ce bine, călăuzire și îndreptare, de acum ori de mai târziu, nu a lămurit și la ce nu a chemat? De căile cărui rău, stricăciuni ori vătămări, de acum ori de mai târziu, nu a avertizat?

Ce principiu, regulă, veste ori rânduială a sa a fost infirmată de cunoștințele corecte ori contrazisă de mințile și rânduilele drepte?

Dimpotrivă, dovezi care nu pot fi infirmate au arătat că orice lucru întemeiat pe altceva decât ea este vătămare și ruină, că orice construcție ridicată pe alte învățături și judecăți sfârșește în prăbușire și pieire și că orice rânduială care își trage puterea din altă parte are urmări rele.

Cel care a legiuinț-o este Cunoșcătorul celor nevăzute și văzute, Atotputernicul, Înțeleptul, a cărui cunoaștere cuprinde totul și a cărui îndurare și bunătate se întind asupra tuturor lucrurilor. El i-a îngăduit fericirea și izbânda celui care o împlinește și o

urmează drept și i-a garantat răsplata și reușita celui care Îl adoră și I se supune prin ea.

Ea este astfel cea mai mare dovadă a măreției, unicității și puterii lui Allah și unul dintre cele mai mari semne ale înțelepciunii Sale, ale vredniciei Sale de laudă, dărnicii și binefacerii Sale. Este călăuzire, îndurare, vindecare și lumină, bună îndrumare și îndreptare pentru toate treburile.

﴿الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا
عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ
عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَاَلَّذِينَ آمَنُوا بِهِ
وَعَزَّزُوا وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ ۙ أُولَٰئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

Cei care îl urmează pe Trimis, Profetul neînvățat în scriere, pe care îl găsesc scris la ei în Tora și în Evanghelie, care le poruncește binele, le oprește faptele condamnabile, le îngăduie lucrurile bune, le interzice lucrurile rele și le ridică povara și lanțurile care îi apăsau. Cei care cred în el, îl cinstesc, îl sprijină și urmează lumina pogorâtă împreună cu el, aceștia sunt cei care izbândesc.

Coran · al-A'râf, 7:157

﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ
وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُم
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾

*Allah poruncește dreptatea, binefacerea și dăruirea către rude și
oprește necuviința, faptele condamnabile și asuprirea. El vă
povățuiește, poate vă veți aminti.*

Coran · al-Nahl, 16:90

﴿وَيَرَى الَّذِينَ أُتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ [مِنْ رَبِّكَ] هُوَ
الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ [الْعَزِيزِ] الْحَمِيدِ﴾

*Cei cărora li s-a dat cunoaștere văd că ceea ce ți-a fost pogorât de la
Domnul tău este adevărul și călăuzește spre calea Celui
Atotputernic, Vrednic de laudă.*

Coran · Saba', 34:6

﴿وَمَتَّ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا﴾

Cuvântul Domnului tău s-a împlinit în adevăr și dreptate.¹⁴

Coran · al-An'ām, 6:115

Acest Coran și această Lege au cele mai depline și mai de
seamă însușiri. Realitatea lor, în toate izvoarele și aplicațiile,
lămurește aceste însușiri mărețe. Oamenii nu au fericire decât
cunoscându-le, urmându-le, călăuzindu-se după luminile lor și
împlinindu-le adevărurile și înțelesurile adânci.

14 Din versetele originalului lipseau unele cuvinte, pe care le-am adăugat între
paranteze drepte. Tot astfel, cuvântul « كَلِمَتُ » a fost scris potrivit grafiei
mușafului în lectura lui Ḥaḥṣ, în timp ce în original era « كَلِمَات ».

3 Capitol [Desăvârșirea lui Allah și adevărul celor aduse de trimiși]

[Dintre dovezi: adevărul trimișilor și îndatorirea de a-i cinsti și de a da întâietate cuvintelor lor]

Printre dovezile unicității și desăvârșirii Sale și ale faptului că numai El deține măreția și desăvârșirea se află:

adevărul trimișilor, statornicit prin dovezi și semne felurite, ale căror feluri și cazuri nu pot fi numărate, și faptul că ceea ce au adus este adevărul. Aceasta îl privește mai ales pe imamul și căpetenia lor, Muḥammad.

Făpturile au datoria să cunoască rangul profeților și deosebirea lor față de toate felurile de făpturi prin însușirile virtuții. Credința în ei, iubirea, cinstirea și prețuirea lor se numără printre cele mai stricte îndatoriri.

În inimile robilor, ei trebuie să se bucure de o asemenea prețuire, iar cele aduse de ei să fie primite cu atâta supunere, încât toate celelalte spuse să pălească. Cuvintelor lor nu trebuie să li se opună raționamente, analogii, trăiri ori alte lucruri de care se leagă susținătorii neadevărului. Credința și Islamul robului nu se împlinesc până când el nu face din cuvintele trimișilor temeiul statornic și fundamentul la care întoarce orice lucru.

Se știe că esența și temelia chemării lor sunt chemarea la unicitatea și cunoașterea lui Allah, la adorarea Sa și la lucrarea sinceră numai pentru El. Dovezi de neînfruntat au statornicit adevărul lor și corectitudinea celor aduse de ei.

Orice om răspunzător religios, care are religie ori judecată, trebuie astfel să recunoască ceea ce au adus, fără condiții și fără rezerve. Temeiul este corect și fundamentul statornicit cu certitudine. Toate obiecțiile sunt neadevărate, căci ceea ce se împotrivesc adevărului este neadevăr:

﴿فَإِذَا بَعَدَ الْحَقُّ إِلَّا الضَّلَالُ﴾

Ce este după adevăr, în afară de rătăcire?

Coran - Yûnus, 10:32

Cine se supune raționamentelor celor care fac pe învățații ori teoriilor susținătorilor neadevărului și le dă întâietate față de cele aduse de trimiși și-a arătat lipsa de judecată, ba chiar pierderea religiei.

Toate acestea sunt spuse coborând, de dragul argumentării, la presupunerea că ar exista raționamente care să contrazică cele aduse de trimiși. Dar cum ar sta lucrurile când raționamentele corecte întăresc ceea ce au adus trimișii și se numără printre cele mai mari mărturii ale adevărului lor? Împotrivirea vine doar din raționamentele unor oameni cu judecată nesocotită, semeți prin puținele lor informații și părerii. De la Allah cerem ajutor.

[Cuvinte ale șeicului Islamului Ibn Taymiyya despre semnele profeților]

Șeicul Islamului Ibn Taymiyya a spus: «Semnele profeților sunt lucruri despre care oamenii cu minte știu că le sunt proprii, nefiind date altora. Ei știu că Allah nu a creat asemenea semne pentru alții decât profeții. Atât semnele petrecute în timpul vieții neamurilor lor, cât și cele prin care Allah i-a deosebit pe următorii lor de cei care îi socoteau mincinoși — izbăvind-i pe unii și nimicindu-i pe ceilalți — nu sunt de felul celor întâlnite în obiceiurile felurite ale altor oameni.

De pildă, Allah i-a înecat pe toți locuitorii pământului, cu excepția lui Nûh și a celor care au urcat împreună cu el în

corabie. Un lucru asemenea acestuia nu a mai avut loc în lume.

Tot astfel, neamul ʿĀd, Iram, cel cu stâlpi, asemenea căruia nu fusese creat în ținuturi, cu mulțimea, puterea și marile sale construcții fără seamăn, a fost nimicit printr-un vânt cumplit, rece și năprasnic, trimis asupra lor șapte nopți și opt zile neîntrerupt, până când au ajuns asemenea trunchiurilor goale de curmal. Hūd și cei care l-au urmat au fost izbăviți. Nu a existat în lume ceva asemenea.

Tot astfel, neamul lui Șālih, stăpân al unor cetăți, locuințe în câmpie și în munte și grădini, a fost nimicit în întregime printr-un singur strigăt. Un lucru asemenea nu a mai existat în lume.

Tot astfel, neamul lui Lūṭ avea mai multe cetăți. Ele au fost ridicate spre cer, apoi răsturnate peste locuitori, iar asupra lor au fost trimise pietre din cer, care îi urmăreau pe cei răzleți. Lūṭ și familia lui au fost izbăviți, în afara soției, pe care a lovit-o ceea ce i-a lovit și pe ceilalți. Un lucru asemenea nu a mai existat în lume.

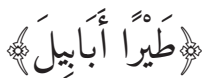
Tot astfel sunt neamul lui Faraon și cel al lui Mūsā: două mulțimi mari pentru care marea se desparte, fiecare parte fiind ca un munte uriaș. Unii trec și ies nevătămați, iar când intră ceilalți, apa se închide asupra lor. Un lucru asemenea nu a mai existat în lume.

Oamenii cu minte știu în general că aceste semne nu sunt de felul celor prin care mor de obicei urmașii lui Adam. Unii oameni pot fi atinși de ciumă, alții de răie sau de altele asemenea. Acestea sunt lucruri cu care oamenii sunt obișnuiți și sunt semne ale lui Allah din altă privință; de fapt, orice eveniment este un semn al lui Allah. Însă semnele de aici nu sunt de felul celor obișnuite.

Tot astfel este Kaʿba: o casă din pietre într-o vale fără culturi, fără cineva lângă ea care să o păzească de dușmani și fără grădini ori lucruri pe care oamenii le-ar dori. Nu se află lângă

ea nici un motiv lumesc de dorință, nici unul de teamă. Totuși, Allah a păzit-o prin respectul și măreția ei. Oricine vine la ea vine supus, smerit și umil, la culmea umilinței. A pus în ea o atracție care îi aduce pe oameni din ținuturile pământului, din iubire și dor, fără vreun imbold lumesc. Se află în această stare de mii de ani, lucru necunoscut în lume pentru altă construcție. Aceasta i-a uimit pe filosofi și pe cei asemenea lor.

Tot astfel este ceea ce a făcut Allah cu oamenii elefantului când au urmărit să o distrugă. O armată mare a venit spre ea, având cu sine elefantul, iar locuitorii au fugit. Elefantul s-a culcat și a refuzat să meargă în direcția ei; când îl întorceau spre altă direcție, pornea. Apoi au venit asupra lor dinspre mare

păsări în cete

Coran · al-Fil, 105:3

Adică grupuri răzlețe, stol după stol. Au aruncat asupra lor pietricele prin care au pierit cu toții. Un lucru asemenea nu a mai existat în lume. Semnele profeților sunt, așadar, semne și dovezi ale adevărului lor.

Din aceasta face parte și rânduiala lui Allah de a-i deosebi pe profeți și pe următorii lor de cei care îi socotesc mincinoși...»

Apoi a pomenit semnele din nimicirea celor care îi socotesc mincinoși pe trimiși și din izbăvirea trimișilor. A spus:

«Aceste vești erau răspândite și transmise prin multe căi în lume. Oamenii știau că ele sunt semne ale profeților și pedeapsă pentru cei care îi socotesc mincinoși. De aceea le amintesc la întâmplări asemănătoare, pentru a lua învățătură. Semnul Coranului rămâne de-a lungul timpului, din clipa în care Trimisul l-a adus.

Sunt recitate în el versetele provocării și cuvintele:

﴿قُلْ لِّئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا
الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ﴾

*Spune: «Dacă oamenii și djinnii s-ar aduna să aducă ceva asemenea
acestui Coran, nu ar aduce ceva asemenea lui».*

Coran · al-Isrā', 17:88

Până la sfârșitul versetului.

*Însuși faptul că Trimisul a vestit aceasta de la început, fiind
sigur de ea, deși cunoștea mulțimea făpturilor, este o dovadă că
era un lucru ieșit din comun, care îi făcea pe oameni și pe
djinni neputincioși să îl înfrunte. Aceasta nu li se întâmplă
altora decât profeților. Apoi, de-a lungul timpului, l-au auzit
cei care îl primesc și cei care îl resping, arabii și nearabii. Însă
nimeni dintre neamuri nu a înfățișat o carte pe care oamenii
să o citească, spunând că este asemenea lui.*

*Fiecare cunoaște aceasta. Nu există cuvânt rostit de oameni, fie
el dintre cele mai înalte prin expresie și înțeles, fără ca oamenii
să fi spus ceva asemenea lui, asemănător ori apropiat: poezie,
cuvântare, vorbire despre științe, înțelepciune, argumentare,
îndemn, scrisori și altele. Nu s-a găsit vreunul dintre acestea
fără să existe ceva asemănător și apropiat.*

*Însă oamenii, arabi și nearabi, știu că pentru Coran nu s-a
găsit ceva asemenea, în ciuda dorinței puternice a arabilor și
nearabilor de a-l înfrunta.*

Cuvintele sale sunt un semn; alcătuirea sa este un semn; veștile despre cele nevăzute sunt un semn; poruncile și opreliștile sale sunt un semn; făgăduințele și amenințările sale sunt un semn; măreția, înălțimea și puterea sa asupra inimilor sunt un semn. Când este tradus într-o altă limbă decât araba, înțelesurile sale sunt un semn. Nimic dintre acestea nu are seamăn în lume...» Până la cele spuse de el, Allah să aibă milă de el.¹⁵

15 Textul se află în al-Nubuwwât de Ibn Taymiyya, paginile 117–121. Autorul a scurtat unele locuri din citat, precum digresiunea lui Ibn Taymiyya despre spusele filosofilor, pentru ca expunerea să curgă fără a afecta scopul urmărit.

Capitol [Cunoașterea folositoare și adevărul trimișilor]

[Dintre dovezi: ceea ce au adus trimișii este adevărul folositor, iar ceea ce îl contrazice este neadevăr]

Printre dovezile raționale ale unicității lui Allah și ale adevărului trimișilor Săi se află:

faptul că toți trimișii, mai ales imamul și ultimul lor, Muḥammad, au adus adevărul folositor. Toate veștile lor sunt adevărate, iar toate judecățile lor sunt adevăr, dreptate și înțelepciune. Nu a rămas vreun adevăr pe care să nu îl fi adus, lămurit și recomandat fapturilor și nici vreun neadevăr pe care să nu îl fi arătat și de care să nu îi fi avertizat pe oameni.

Acest principiu este primit de toți cei care recunosc corect profețiile. Dacă cineva pretinde o rațiune ori un raționament care contrazice acest principiu adus de trimiși, știm cu certitudine că raționamentul său este stricat și pretenția sa neadevărată. Rațiunea sănătoasă nu contrazice adevărul limpede.

Ceea ce lămurește și întărește aceasta este că adevărul adus de trimiși, în vești și judecăți, este un adevăr limpede, cunoscut și ferit de greșală. El nu se împarte în vrednic de laudă și vrednic de mustrare, ci este în întregime adevăr vrednic de laudă. Cât despre raționamentele pretinse de potrivnicii trimișilor, ei se sprijină pe raționamente care, după acordul oamenilor cu minte, se împart în adevăr și neadevăr, în vrednice de laudă și vrednice de mustrare.

Susținătorii lor sunt, în plus, foarte dezbinați. Fiecare grup are raționamente pe care le apără și le critică pe ale altora. Sunt într-o confuzie și amestec, într-o neînțelegere fără rânduială. Preaînaltul a spus:

﴿بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِيجٍ﴾

Ei au socotit adevărul minciună când le-a venit și se află într-o stare tulbure.

Coran · Qāf, 50:5

Este oare urmarea acestor rătăciți, neștiutori și tulburați mai îndreptățită decât urmarea trimișilor lui Allah, cei mai cunoscători, mai călăuziți, mai adevărați și mai buni dintre făpturi, cei mai înalți în orice însușire a desăvârșirii?

Ei sunt feriți de orice lipsă, cusur și cădere și sunt păziți în cuvinte și fapte. Asupra lor au fost pogorâte marile cărți de la Domnul Cel Măreț: izvor al călăuzirii, al îndurării, binelui, buneii îndrumări și luminii și temelie a fericirii și izbânzii.

Allah a diversificat dovezile care arată adevărul lor și corectitudinea celor aduse de ei: acestea sunt adevărul, iar ce le contrazice este rătăcire; sunt lumină, îndurare și bine, iar ce le contrazice este întuneric, rău și stricăciune.

﴿فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ﴾

În ce cuvânt, după Allah și semnele Sale, vor mai crede?

Coran · al-Jāthiya, 45:6

﴿وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يَصِرُ
مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾

*Vai oricărui mincinos păcătos, care aude semnele lui Allah recitate
lui, apoi stăruie cu trufie, ca și cum nu le-ar fi auzit! Vesteste-i o
pedeapsă dureroasă!*

Coran · al-Jāthiya, 45:6–8

Pe Allah, căile s-au lămurit pentru cei care le străbat, dovezile
și semnele adevărului s-au arătat celor cu certitudine, călăuzirea
și lumina sigură s-au vădit celor cu vedere pătrunzătoare și
dovada s-a ridicat împotriva celor încăpățânați.
De aceea, toți cei nefericiți care s-au împotrivit trimișilor
recunosc că s-au împotrivit și trimișilor, și rațiunii. Au spus:

﴿لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ﴾

*Dacă am fi ascultat ori am fi judecat, nu am fi fost între oamenii
Focului aprins.*

Coran · al-Mulk, 67:10

﴿فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ﴾

Și-au recunoscut păcatul. Departate fie oamenii Focului aprins!

Coran · al-Mulk, 67:10–11

[Dintre dovezi: firea din inimile robilor, mai ales ale profeților]

Printre dovezile raționale ale unicității lui Allah, ale faptului că El
nu are nevoie de nimeni și ale nevoii tuturor făpturilor de El se
află firea pe care Allah a dat-o robilor Săi. Aceasta se vede mai
ales la aleșii făpturilor: profeții și trimișii, căpeteniile călăuzirii și
luminătorii întinericului, oamenii cu minți depline și judecăți
așezate, care sunt treapta cea mai înaltă a făpturilor.

Ei sunt înclinați din fire către recunoașterea deplină a unicității lui Allah și a faptului că El este Cel căutat și adorat în toate stările. Acest adevăr a devenit în inimile lor cel mai mare, mai limpede și mai vădit dintre toate adevărurile. Este o cunoaștere evidentă și necesară, pe care nimeni nu o poate respinge.

Cel care o tăgăduiește nu are nimic prin care să respingă această cunoaștere certă și această cale a dovezii, în afară de propria necunoaștere, venită din percepția sa stricată, preocuparea cu credințe corupte și întoarcerea de la căutarea călăuzirii.

Oamenii cu minte știu și sunt în acord că necunoașterea unui lucru nu este nici măcar o îndoială întemeiată, cu atât mai puțin o dovadă care să respingă cele mai puternice, mai însemnate și mai adevărate dovezi ale celor învățați și înzestrați cu certitudine: fapăturile cu cea mai mare cunoaștere, cea mai deplină convingere, cele mai adevărate și mai drepte minți și cele mai curate inimi. Această certitudine din inimile lor, ei fiind căpeteniile celor dintâi și celor din urmă, nu are nimic egal ori apropiat. De aceea trimișii le-au spus neamurilor lor:

﴿أَفِي اللَّهِ شَكٌّ﴾

Oare există îndoială cu privire la Allah?

Coran · Ibrâhîm, 14:10

Preaînaltul a spus:

﴿فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ﴾

În ce cuvânt, după Allah și semnele Sale, vor mai crede?

Coran · al-Jâthiyya, 45:6

﴿وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يَصِرُ
مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾

*Vai oricărui mincinos păcătos, care aude semnele lui Allah recitate
lui, apoi stăruie cu trufie, ca și cum nu le-ar fi auzit! Vestește-i o
pedeapsă dureroasă!*

Coran · al-Jāthiya, 45:6–8

Această cunoaștere certă, evidentă și necesară, asupra căreia sunt în acord oamenii cunoașterii și certitudinii, cei mai înalți dintre făpturi în orice însușire a desăvârșirii, este cea mai deplină, mai limpede și mai vădită cunoaștere pentru ei. Este imposibil și cu neputință ca o cunoaștere despre vreun alt adevăr cert să se apropie de ea. Cine se îndoieste ori șovăie și-a arătat neștiința, rătăcirea și nechibzuința. Este o încapățănare vădită. Allah dă izbânda.

[Dintre dovezi: acordul musulmanilor și al celor care cunosc starea Profetului — pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!]

Printre cele mai mari dovezi că ceea ce a adus Trimisul Muḥammad este adevărul, în toate realitățile corecte și folositoare, se află acordul tuturor musulmanilor și al tuturor celor care i-au cunoscut starea: el este, fără excepție, cel mai cunoscător dintre făpturi despre Allah și despre adevărurile folositoare, cel mai priceput în lămurire, cu exprimarea cea mai limpede și mai elocventă și cel care dorește cel mai mult binele făpturilor.

Când aceste însușiri s-au împlinit — și s-au împlinit — în chip deplin în Muḥammad, astfel încât nimeni nu îl egalează și nu se apropie de el în cunoaștere, elocvență și dorință de bine, se cunoaște cu certitudine necesară că tot ceea ce a adus este adevărul fără îndoială.

Aceasta se vede mai ales în domeniul unicității lui Allah și în măreața sa lămurire că lui Allah Îi aparțin numele cele mai frumoase și atributele înalte și desăvârșite, pe care numai El le deține și în care nimeni nu Îi este partener. Numai acest lucru este o dovadă îndestulătoare și vindecătoare pentru oricine are chiar și puțină judecată ori ascultă cu luare-aminte.

Cât de uimitor este cel care se împotrivește celor aduse de acest mare Profet, care a adus o Lege mai măreață, mai deplină și mai corectă decât oricare a ajuns vreodată în lume, prin cuvintele materialiştilor cu judecățile nesocotite și mințile stricate! S-a arătat limpede că tot ceea ce au opus ei religiilor este neștiință, rătăcire și încăpățănare vădită. Aceasta se cunoaște prin cercetarea tuturor chestiunilor în care s-au împotrivit trimișilor. Preaînaltul a spus despre ei și despre cei asemenea lor:

﴿فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ
وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ﴾

Când trimișii lor le-au adus dovezile limpezi, ei s-au bucurat de cunoașterea pe care o aveau, dar i-a împresurat ceea ce luau în batjocură.

Coran · Ghâfir, 40:83

Prin urmare, toate lucrurile existente, toate evenimentele, cunoștințele și mișcările sunt dovezi și argumente ale unicității Domnului pământului și cerurilor:

Cine a adus faptele din neființă?

Cine a chibzuit și a cârmuit treburile?

Cine a creat cerurile și pământul, le-a păzit și le-a ținut prin puterea Sa?

Cine l-a creat pe om dintr-o picătură, iar el a ajuns un potrivnic care vorbește limpede?

Cine dă moartea și viața, fericirea și nefericirea, a nimicit neamurile tiranice prin felurite pedepse pilduitoare și i-a izbăvit pe trimiși și pe cei care îi urmează?

În acestea se află, cu adevărat, pilde și dovezi limpezi.

Cine a creat sămânța și sămburele și a făcut să țâșnească din pământ râuri și izvoare? Nu sunt acestea din urmărilor Celui care spune unui lucru «Fii!», iar el este?

Cine i-a dat fiecărui lucru alcătuirea potrivită lui și apoi a călăuzit fiecare făptură spre binele fără de care nu se poate îndrepta?

Cine i-a învățat pe oameni felurile științe și meșteșuguri?

Cine a scos roadele proaspete din ramurile uscate?

Cine a întocmit lucrurile cu cea mai deplină înțelepciune și rânduială și le-a făcut cu măiestrie?

Cine a făcut frumos orice lucru creat de El, a legiuit rânduielele și le-a făcut la culmea călăuzirii și îndreptării, cu deplină temeinicie?

Cine a pus în mișcare norii încărcăți cu ape multe și a făcut ca ele să ajungă la ținuturi și robi? Nu este El Cel care readuce făpturile după moarte, pentru Ziua Adunării și a Chemării?

Cât de uimitoare sunt sufletele care Îl tăgăduiesc pe Domnul și învierea! Cât de rătăcite și oarbe sunt! Cum nu recunosc acest adevăr, cel mai mare, mai limpede și mai vădit dintre adevăruri?

Un Dumnezeu Măreț, care nu a încetat niciodată să fie Dumnezeu, un Rege Mare a cărui stăpânire nu are sfârșit. A cuprins lumile cu îndurarea și hrana Sa și nu lasă și nu uită nici cea mai mică făptură.

Aude geamătul celor istoviți de boală¹⁶, răspunde cererilor celor care cer și le dăruiește cu mărinimie iertarea și îndurarea Sa celor care se căiesc.

[Încheiere]

Te rugăm, o, Allah, prin numele Tale cele mai frumoase și atributele Tale cele mai înalte, să ne dăruiești credință deplină și certitudine adevărată și să ne faci să ne folosim de semnele Tale auzite, văzute, de la orizonturi și din suflete. Ele sunt dovezi pentru cei cu certitudine, semne pentru cei cu vedere

16 Al-danaf înseamnă boală care stăruie, potrivit dicționarului al-Qāmūs al-muḥīt.

pătrunzătoare, argument împotriva celor îndărătnici și încapățânați și îndurare și bunătate de la Tine pentru toate fapăturile.

O, Allah, binecuvântează-l, dăruiește-i pace și revarsă binecuvântare asupra lui Muḥammad, asupra familiei, însoțitorilor și următorilor săi până în Ziua Judecății! Iartă-ne pe noi, pe părinții noștri și pe toți musulmanii, vii și morți. Amin.

Scris de mâna lui ‘Abd Allāh al-Sulaymān al-Salmān.

20 Jumādā al-Ākhira 1370 Acestea au fost rostite de cel sărac înaintea lui Allah, ‘Abd al-Raḥmān ibn Nāṣir ibn Sa‘dī. Allah să îl ierte pe el, pe părinții săi și pe toți musulmanii!¹⁷

17 Cuvintele «Scris de mâna lui ‘Abd Allāh...» până la sfârșitul epistolei sunt scrise mărunt, cu alt scris decât cel de mai înainte: este scrisul șeicului ‘Abd al-Raḥmān al-Sa‘dī, Allah să aibă milă de el.

Prin lauda lui Allah, lectura ei înaintea șeicului ‘Abd Allāh ibn ‘Aqīl s-a încheiat în mai multe ședințe, ultima fiind vineri, 15/5/1428. Apoi a fost corectată și confruntată cu o copie fotografică mai limpede decât prima, în mai multe ședințe din luna Rajab 1428.

Indice

crearea	4, 26
creația	13, 25
cunoaștere	4, 31, 32, 39, 41, 42, 44, 54, 55
firea	14, 53
Ibn Taymiyya	46
Ibrâhîm	2, 16, 27, 28, 30, 37, 54
îndurare	6, 13, 42, 43, 52, 58
Muḥammad	1, 12, 38, 39, 45, 51, 55, 58
pedeapsa	11, 15, 33, 34
rațiune	3, 42, 51
răsplata	15, 43
rugi	11

CREDINȚĂ ȘI CUNOAȘTERE

Dovezi raționale despre unicitatea și desăvârșirea lui Allah

O expunere a lui al-Saʿdī despre existența și unicitatea lui Allah, desăvârșirea Sa și adevărul celor aduse de trimiși.

Creația, firea omului și semnele din viața oamenilor, privite în lumina rațiunii sănătoase și a revelației.

ʿAbd al-Raḥmān al-Saʿdī

Traducere în limba română

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro